

Øyer
kommune

Økonomiplan 2022-2025

Årsbudsjett 2022

*KS-sak 126/21,
9. desember 2021*

Innhold

INNLEDNING.....	4
Hovedelementer i budsjettforslaget:	5
NØKKELTALL ØYER KOMMUNE 2020	6
BUDSJETTVEDTAK	7
§ 5-4 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT – BUDSJETT	7
§ 5-4 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT TIL FORDELING – BUDSJETT	8
§ 5-5 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING – BUDSJETT	9
§ 5-6 ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT ETTER ART – BUDSJETT	11
INVESTERINGSPLAN 2022-2025	12
Kommentar til finansiering.....	14
Kommentar til investeringstiltakene	14
Fellesprosjekter	14
Bygg og eiendom	15
Vann og avløp (selvkost).....	18
Plan og utvikling (selvkost)	19
HOVEDTALL I ØKONOMIPLAN OG BUDSJETT	20
FRIE INNTEKTER	20
FINANSINNTEKTER OG -UTGIFTER	21
STATUS OG UTVIKLING.....	22
ØKONOMI	22
Netto driftsresultat.....	22
Lånegjeld	22
§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser	22
Utvikling av lånegjeld	22
Pensjonsforpliktelser	22
DEMOGRAFI.....	24
HELSETILSTAND I BEFOLKNINGEN	25
LIKESTILLING	25
INTEGRERING	25
BEREDSKAP	25
PLANOPPGAVER I ØKONOMIPLANPERIODEN	27
ØKONOMISKE HANDLINGSREGLER	28
HANDLINGSREGEL 1: 1,75 % NETTO DRIFTSRESULTAT	28
HANDLINGSREGEL 2: DISPOSISJONSFOND 10 % AV DRIFTSINNTEKTER	28
HANDLINGSREGEL 3: KORRIGERT GJELD < 75 % AV DRIFTSINNTEKTER	29
HANDLINGSREGEL 4: NYE LÅNEOPPTAK < 75 % AV ÅRLIGE AVDRAG (KORRIGERT GJELD)	29
KONSEKVENSER AV ØKONOMIPLAN OG ÅRSBUDSJETT 2022.....	30
Innsparingstiltak og inntektsøkninger	31
Kommentarer til tiltakene	31
Tiltak som øker driftsutgifter eller inntektsreduksjoner.....	33
Kommentarer til tiltak som øker driftsutgifter	33
OVERORDNA MÅL OG FØRINGER	35
HOVEDUTFORDRINGER I ØKONOMIPLANPERIODEN.....	35
FNs bærekraftsmål i et lokalt perspektiv	35
Skape forståelse for at aktiviteten i tjenesteytingen er tilpasset budsjetttrammene	35
Netto driftsresultat – økt handlingsrom.....	36
Nye oppgaver, mindre penger – krav om innovasjon	36
Forbedre integreringsarbeidet av bosatte flyktninger	37
Legge til rette for positiv samfunnsutvikling og øke folketallet	37
Legge til rette for frivillig innsats som supplement til det offentlige hjelpeapparatet	37
Digitalisering av tjenester og tydelig informasjon til innbyggerne	38
Fokus på nærværarbeid.....	38
Rekruttere og beholde kompetanse	38
RESULTAT OG KVALITETSMÅL	40
MÅLEOMRÅDE	40

OVERORDNA STYRINGSKORT.....	41
Barnehage – Felles for Mosjordet og Vidarheim.....	42
Aurvoll skole.....	42
Solvang skole.....	43
Øyer Ungdomsskole.....	43
Helse og familie.....	44
Øyer helsehus.....	45
Hjemmebaserte tjenester.....	45
Miljøtjenester og bofellesskap.....	46
Kultur og fellestjenester.....	46
Bolig og eiendom.....	47
Veg, vann og avløp.....	47
Plan og utvikling.....	48
HVORDAN NÅ MÅLENE?.....	49
GJENNOMFØRING AV BRUKER- OG MEDARBEIDERUNDERSØKELSER.....	49
RESSURSBRUK.....	50
PRIORITERING.....	50
Netto driftsutgifter fordelt på brukere i målgruppa.....	50
DEKNINGSGRAD.....	51
PRODUKTIVITET.....	51
ØKONOMISKE OVERSIKTER.....	52
§ 5-4 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT – ØKONOMIPLAN.....	52
§ 5-4 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT TIL FORDELING – ØKONOMIPLAN.....	53
§ 5-5 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING – ØKONOMIPLAN.....	54
§ 5-5 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING TIL FORDELING – ØKONOMIPLAN.....	55
§ 5-6 ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT ETTER ART – ØKONOMIPLAN.....	57
SENTRALADMINISTRASJON.....	58
FOLKEVALGTE.....	58
INTERKOMMUNALE TJENESTER.....	58
FELLESUTGIFTER.....	59
FELLESUTGIFTER GRUNNSKOLE.....	59
FELLESUTGIFTER BARNEHAGE.....	60
MOSJORDET BARNEHAGE.....	60
VIDARHEIM BARNEHAGE.....	60
AURVOLL SKOLE.....	61
SOLVANG SKOLE.....	61
ØYER UNGDOMSSKOLE.....	62
HELSE OG FAMILIE.....	62
ØYER HELSEHUS.....	63
HJEMMEBASERTE TJENESTER.....	63
MILJØTJENESTER OG BOFELLESSKAP.....	63
KULTUR OG FELLESTJENESTER.....	64
BOLIG OG EIENDOM.....	64
VEG, VANN OG AVLØP.....	65
PLAN OG UTVIKLING.....	65
FRIE INNTEKTER.....	66
FINANS.....	67

INNLEDNING

Kommunedirektøren legger med dette fram forslag til årsbudsjett 2022 og økonomiplan for 2022-2025. Budsjettet og plan-dokumentet er bygd opp på samme måte som tidligere år, og legges fram i balanse.

Budsjett og økonomiplan er et av kommunens viktigste arbeidsdokument for perioden 2022-2025 og bygger på:

- gjeldende økonomiplan 2021 - 2024
- økonomidokumenter 2021
- kommunal planstrategi 2020-2023
- prioriteringer gjennom politiske vedtak for øvrig
- FNs bærekraftmål

Det overordna målet med økonomiplanen er å sørge for at kommunen har en robust og bærekraftig økonomi som sikrer innbyggerne et godt tjenestetilbud, ikke bare i 2022, men også i framtida. Det er nødvendig med et lengre perspektiv når en legger strategier for den økonomiske utviklingen i kommunen. En forsvarlig langsiktig økonomisk utvikling understøttes av den nye kommunelovens krav om at kommunestyret skal vedta mål for den økonomiske utviklingen og lokale handlingsregler. Økonomiske handlingsregler ble vedtatt av kommunestyret i Øyer i 2018, og framlagt økonomiplan bygger på de fire handlingsreglene som ble etablert da.

Framlagt forslag til driftsbudsjett for 2022 utgjør nærmere 530 millioner kroner. Planlagte kommunale investeringer utgjør nærmere 250 millioner kroner i kommende økonomiplanperioden, inklusive årlige rammer for startlån. Av de samla investeringene utgjør gebyrfinansierte investeringer (vann og avløp) totalt 78 millioner kroner i perioden.

Til arbeidet med økonomiplan og budsjett er det laget oppdaterte analyser av endringer i folketall og alderssammensetningen, ut fra SSBs prognoser. Den demografiske utviklingen i kombinasjon med endrede rammebetingelser og stadig større krav til kvalitet, utfordrer kommunens evne til å levere gode tjenester. Samtidig er det viktig å løfte fram at Øyer er en av få kommuner i vår region som har stabilt eller økende folketall. Videre har Øyer allerede hatt nedgangen i aldergruppa grunnskolealder som preger mange av våre nabokommuner, og denne gruppa er relativt stabil videre framover i Øyer. Vi står fortsatt foran en økende andel eldre innbyggere, men denne endringen, sammen med stabilt antall yngre, vil kunne gi positive utslag i forhold til rammetilskudd og utgiftsutjevning i årene framover. Det er viktig at vi tenker langsiktig og planlegger godt med den veksten vi skal ha innenfor helse og omsorgstjenester.

Driften av tjenester i Øyer er i alvorlig ubalanse inneværende år, særlig gjelder dette kommunens helse- og omsorgstjenester. Det har vært fokus på inngangsfarten til 2022 i budsjettprosessen, og tjenesteeenhetenes rammer er økt med 10 millioner kroner neste år som følge av for høy inngangsfart. Den reelle økonomiske ubalansen fra 2021 er på 17 millioner kroner, det er derfor forutsatt effektivisering i tjenesteeenhetene på ca 7 millioner kroner. For å få budsjettet i balanse og gjøre en slik økning i driftsrammene er det vurdert som riktig å legge noe større risiko på inntektssida i budsjettet enn det som har vært gjort tidligere år.

Kommunedirektøren påpeker at det er behov for flere grep for å få balanse i økonomien og møte framtidens endringer i befolkning og demografi. Det er nødvendig å

gjennomføre et omstillingsarbeid i 2022 med sikte på fornying. Dette vil kreve målretta arbeid og prioriteringer av folkevalgte, ledere og medarbeidere i samspill med innbyggerne. For å lykkes med dette kreves et systematisk omstillingsarbeid i hele organisasjonen, på alle nivå.

Kommunedirektøren med sin ledergruppe vil sette i gang arbeidet *Omstilling og fornying 2022*, med bred involvering av ansatte, tillitsvalgte og folkevalgte. For at dette skal lykkes må det settes av både tid og ressurser, og arbeidet må prioriteres. Kommunestyret vil bli fortløpende orientert om fremdriften i prosjektet.

Hovedelementer i budsjettforslaget:

- Drift- og investeringsbudsjett i henhold til kommunens etablerte økonomiske handlingsregler.
- Revidert investeringsplan for å overholde handlingsregler.
- Økte driftsrammer i tjenesteenhetene ut fra for høy inngangsfart i 2022.
- Innføring av ny budsjettmodell for skolene, med et gradvis nedtak av driften i løpet av planperioden.
- Nødvendig omstillingsarbeid i hele kommunen.
- Økt risiko på inntektssida i driftsbudsjettet, med høyere anslag på skatt og rammetilskudd.

Selv om arbeidet med årsbudsjett 2022 har vært krevende, og det er nødvendig å gjøre grep for å få kontroll på driftsnivået, så legger budsjettet et godt grunnlag for å fortsatt levere gode tjenester til innbyggerne i Øyer kommune.

Øyer, 2. november 2021

Åsmund Sandvik,
Kommunedirektør

NØKKELTALL ØYER KOMMUNE 2020

Netto driftsresultat

-8 290

Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

1,5 %

Antall innbyggere

5 109

Eiendomsskatt

37 131

Netto lånegjeld

575 656

Avdrag

26 636

Disposisjonsfond

52 501

Årlige investeringer

40 260

Andel lånefinansiering

82,1 %Netto finans og avdrag i % av brutto
driftsinntekter**4,9 %**

BUDSJETTVEDTAK

§ 5-4 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT – BUDSJETT

Kommunestyret skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan, jamfør kommuneloven §14-3. Kommunestyret skal vedta årsbudsjett for det kommende kalenderår, jamfør kommuneloven § 14-4. Driftsbudsjettet skal omfatte løpende inntekter og innbetalinger i året, løpende inntekter og innbetalinger avsatt i tidligere budsjettperioder som planlegges anvendt i årsbudsjettet, og anvendelsen av disse midlene. Årsbudsjettet skal settes opp etter budsjettforskriftens § 5-4.

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift			
Budsjett 2022			
<i>Tall i 1000 kroner</i>	Budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Generelle driftsinntekter			
Rammetilskudd	-166 874	-156 693	-163 796
Inntekts- og formuesskatt	-174 014	-163 446	-154 086
Eiendomsskatt	-35 950	-34 450	-37 131
Andre generelle driftsinntekter	-9 816	-11 989	-12 718
Sum generelle driftsinntekter	-386 654	-366 578	-367 731
Netto driftsutgifter			
Sum bevilgninger drift, netto	356 326	333 391	335 052
Avskrivninger	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	356 326	333 391	335 052
Brutto driftsresultat	-30 328	-33 187	-32 678
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	-1 630	-784	-1 708
Utbytter	-11 427	-10 527	-12 668
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	11 930	9 845	12 128
Avdrag på lån	27 200	27 200	26 636
Netto finansutgifter	26 073	25 734	24 389
Motpost avskrivninger	0	0	0
Netto driftsresultat	-4 255	-7 453	-8 290
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	1 000	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-4 458	-1 633	5 740
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	7 713	9 086	2 550
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	4 255	7 453	8 290
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	0

§ 5-4 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT TIL FORDELING – BUDSJETT

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift, Budsjett til fordeling pr. enhet			
	Budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Tall i 1000 kroner			
Fra Bevilgningsoversikt:			
Til fordeling drift	356 326	333 391	335 052
Netto driftsutgifter pr. enhet			
Sentraladministrasjon	10 951	9 199	7 083
Folkevalgte	4 510	4 493	4 381
Fellesenh.skatt og innfordring	0	0	0
Interkommunalt samarbeid	31 821	26 195	17 670
Fellesutgifter	12 559	14 032	7 145
Fellesutgifter grunnskole	3 657	3 654	3 159
Fellesutgifter barnehage	25 262	25 100	21 679
Mosjordet barnehage	6 616	6 508	7 636
Vidarheim Barnehage	13 732	13 494	15 610
Aurvoll skole	12 648	12 136	14 767
Solvang skole	24 725	22 935	24 251
Øyer ungdomsskole	20 194	19 935	20 452
Helse og familie	41 162	40 072	60 195
Øyer helsehus	46 835	41 344	50 896
Hjemmebaserte tjenester	29 627	28 090	24 127
Miljøtjenester og bofelleskap	34 747	32 712	34 789
Kultur og fellestjenester	16 579	16 070	16 309
Eiendom og anlegg	23 846	22 123	23 125
Vann og avløp	-11 753	-8 906	-8 742
Bygg/areal/geomatikk	4 149	2 572	3 827
Skatt og finans	0	0	-7 246
Investeringer	0	0	-320
Netto for alle enheter inkl. fond	351 867	331 758	340 793
Sum Fond	-4 458	-1 633	5 740
Netto for alle områder	356 326	333 391	335 052

§ 5-5 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING – BUDSJETT

Kommunestyret skal vedta investeringsbudsjett for påfølgende år, jfr. kommuneloven § 14-4.

Budsjettvedtaket skal stilles opp etter bestemmelser i regnskapsforskriftens § 5-5.

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering			
Budsjett 2022			
	Budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Tall i 1000 kroner			
Investeringsutgifter			
Investeringer i varige driftsmidler	80 220	29 060	37 197
Tilskudd til andres investeringer	0	0	1 215
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	950	1 200	7 818
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	81 170	30 260	46 231
Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift	-4 590	-3 372	-2 687
Tilskudd fra andre	-17 500	-850	-13 322
Salg av varige driftsmidler	0	-3 000	-97
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av lån	-58 080	-23 038	-35 318
Sum investeringsinntekter	-80 170	-30 260	-51 423
Videreutlån			
Videreutlån	10 000	10 000	5 403
Bruk av lån til videreutlån	-10 000	-10 000	-5 403
Avdrag på lån til videreutlån	4 167	4 000	4 585
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 167	-4 000	-3 176
Netto utgifter videreutlån	0	0	1 410
Overføring fra drift og netto avsetninger			
Overføring fra drift	-1 000	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne	0	0	-460
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet	0	0	26
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	4 217
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 000	0	3 783
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

Budsjett til fordeling per prosjekt

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2022	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021
Fra Bevilgningsoversikt:			
Til fordeling investering	81 170	46 231	30 260
Fordeling på prosjekt			
Felles: 3-1 IKT- Prosjekter	870		
Felles: Kjøp av PC'er	500		
Skole felles: Kjøp av iPader i skole	1 520		
Interkommunalt samarbeid: Andel ny tankbil	650		
Interkommunalt samarbeid: Barnevern - Bil og IKT-prosjekt	400		
Felles: Ladepunkt for el-tjenestebiler	300		
Bakketun: WIFI-løsning og fiber	100		
Barnehage: Oppgradering adkomst og uteområder	100		
Enøktiltak for bygningsmassen i Øyer kommune	2 300		
Kommunale boliger: 4 boliger for storfamilier	6 000		
Kommunale boliger: Utredning og bygging av tre- og fireroms leiligheter	100		
Badeplass - forprosjekt	100		
Tingberg boligfelt: Ferdigstilling av lekeplass	200		
Tretten kontorbygg: Nytt ventilasjonsanlegg	1 000		
Tretten samfunnshus: Oppgraderinger av skadet himlinger	200		
Øyer helsehus: Velferdsteknologi	500		
Øyer helsehus: Etablere avskjermet rom	280		
Øyer rådhus: Oppgradering av gulv i lagerhall	200		
Øyer ungdomsskole: Oppgradering av svømmehall - forprosjekt	200		
Trodal boligfelt: Trinn 2 og trinn 3	15 000		
VA: Høydebasseng Øyer/Hafjell inkl. ledningsnett	9 000		
VA: Avløpstiltak mot Lillehammer	4 000		
VA: Tilknytning randsone Flatstulen	1 700		
VA: Avløpspumpestasjon Granrudmoen	8 500		
VA: Heve gulv Langvik pumpestasjon	600		
VA: PLS – Pellestova pumpestasjon	300		
VA: Rehab VA-nett Klokkerstien	4 800		
VA: Overføringsledning avløp G/S-veg Mosåa PS – Hunder	20 000		
VA: Vannpumper Jaer og Svegården HB	500		
VA: Ny pH justering Tretten vannverk	200		
Skanning byggesaksarkiv	100		
Investeringer			
Sum fordelt	80 220	46 231	30 260

§ 5-6 ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT ETTER ART – BUDSJETT

Tabellen under er satt opp ut fra kommunedirektørens innstilling til budsjett og er foreløpig. Tallene vil først være fullstendige og bli oppdatert når all detaljbudsjettering er ferdigstilt.

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift			
Budsjett 2022			
Tall i 1000 kroner	Budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Driftsinntekter			
Rammetilskudd	-166 874	-156 693	-163 796
Inntekts- og formuesskatt	-174 014	-163 446	-154 086
Eiendomsskatt	-35 950	-34 450	-37 131
Andre skatteinntekter	-150	-150	-153
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-9 816	-11 989	-29 727
Overføringer og tilskudd fra andre	-37 685	-37 685	-69 011
Brukerbetalinger	-15 233	-15 433	-14 222
Salgs- og leieinntekter	-87 017	-86 017	-79 089
Sum driftsinntekter	-526 739	-505 863	-547 214
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	251 665	231 764	262 251
Sosiale utgifter	69 381	69 381	63 372
Kjøp av varer og tjenester	149 606	144 616	150 249
Overføringer og tilskudd til andre	26 109	26 854	40 301
Avskrivninger	42 000	42 410	41 665
Sum driftsutgifter	538 761	515 026	557 838
Brutto driftsresultat	12 022	9 163	10 624
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	-1 980	-1 134	-3 376
Utbytter	-11 427	-10 527	-12 668
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	11 930	9 845	12 160
Avdrag på lån	27 200	27 200	26 636
Netto finansutgifter	25 723	25 384	22 752
Motpost avskrivninger	-42 000	-42 000	-41 665
Netto driftsresultat	-4 255	-7 453	-8 290
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering	1 000	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-4 458	-1 633	5 740
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	7 713	9 086	2 550
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	4 255	7 453	8 290
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

INVESTERINGSPLAN 2022-2025

INVESTERINGER I ØKONOMIPLANPERIODEN 2022-2025					
STED	TILTAK	2022	2023	2024	2025
Sentraladministrasjon	3-1 IKT- Prosjekter	870	1 000	1 000	1 000
Felles	Kjøp av PC'er	500	500	500	500
Skole felles	Kjøp av iPader i skole	1 520	900	900	1 200
Interkommunalt samarbeid	Andel til kjøp av ny tankbil	650			
Interkommunalt samarbeid	Barnevern: Bil + IKT	400			
Felles	Ladepunkt for el-tjenestebiler	300			
Bakketun	Nytt ventilasjonsanlegg			900	900
Bakketun	Tilrettelegging av uteområder			200	
Bakketun	WiFi-løsning og fiber	100			
Bakketun	Ny adgangskontroll			600	
Barnehagene	Oppgradering adkomst og uteområder	100	250		
Enøk tiltak	Enøktiltak for bygningsmassen i Øyer kommune	2 300			
Kommunale boliger	4 Kommunale boliger for storfamilier	6 000	8 000		
Kommunale boliger	Utredning og bygging av tre og fire roms leiligheter	100	1 500	1 500	1 500
Kultur og friluftsliv	Badeplass forprosjekt	100			
Solvang skole	Nytt gjerde mot Aronsveen			120	
Tingberg boligfelt	Ferdigstillelse av lekeplass	200			
Tretten G/S	Gang- og sykkelveg Sør-Trettenvegen		13 200		
Tretten kirke	Vanntåkeanlegg			1 950	
Tretten kirke	Oppgradering av trapper og inngangsrampes			350	
Tretten kontorbygg	Nytt ventilasjonsanlegg	1 000			
Tretten kontorbygg	Oppgradering av infrastruktur for vannforskyning			500	
Tretten kontorbygg	Oppgradering alternativ energibærer			700	
Tretten kontorbygg	Ny heis			1 000	
Tretten samfunnshus	Nytt ventilasjonsanlegg			1 500	
Tretten samfunnshus	Universell utforming av adkomst og dørmiljøer			200	4 200
Tretten samfunnshus	Oppgraderinger av skadet himlinger	200			
Tretten samfunnshus	Oppgraderinger av nord og øst fasader				
Tretten Stavsjordet	Tilrettelegging for nye tomter - forprosjekt			200	
Trettenhallen	Nytt yttertak				1 800
Trettenhallen	Forprosjekt utvidelse av hallen og gulv kvalitet				150
Trettenhallen	Oppgradering fellesarealer og garderober				400
Øyer folkebibliotek	"Meråpent» - bedre tilgang til bøker og biblioteklokaler				300
Øyer helsehus	Velferdsteknologi	500	500	500	500
Øyer helsehus	HMS-tiltak vestre hovedinngang				750
Øyer helsehus	Sprinkling av resterende bygningsmasse			1 500	
Øyer helsehus	Etablere avskjermet rom	280			
Øyer kirke	Ny gressklipper			150	
Øyer kirke	Oppgradering fasade			950	
Øyer rådhus	Alternativ energibærer			600	
Øyer rådhus	Oppgradering av golv i lagerhall	200			
Øyer samfunnshus	Nytt ventilasjonsanlegg				1 500
Øyer samfunnshus	Oppgradering alternativ energibærer				700
Øyer samfunnshus	Oppgraderinger av salen				300
Øyer tannklinikk	Nye vinduer og ytterdører				450
Øyer ungdomsskole	Forprosjekt oppgradering av svømmehall	200			
Øyer ungdomsskole	Utvendig oppgradering av fasader			700	
Øyer ungdomsskole	Oppgradering yttertak			600	
Øyerhallen	Nye porter til lagerrom idrettshallen			120	
Øyerhallen	Enøktiltak ny led belysning				335
Veg	Asfaltering Bådstølykja				400
Trodal boligfelt	Trinn 2 og trinn 3	15 000	25 000	10 500	
	INVESTERINGER FELLES, BOLIG OG EIENDOM	30 520	50 850	27 740	16 885

SELVKOSTOMRÅDER		2022	2023	2024	2025
Vann og Avløp	Høydebasseng Øyer/Hafjell inkl. ledningsnett	9 000			
Vann og Avløp	Øvre trykksone Tingberg Ledningsanlegg Haug- Øyer kirke			4 000	
Vann og Avløp	Høydebasseng Hunder (Sørbygdsstrengen)				8 000
Vann og Avløp	Avløpstiltak mot Lillehammer	4 000	3 000	3 000	3 000
Vann og Avløp	Tilknytning randsone Flatstulen	1 700			
Vann og Avløp	Avløpumppestasjon Granrudmoen	8 500			
Vann og Avløp	Heve gulv Langvik pumpestasjon	600			
Vann og Avløp	PLS – Pellestova pumpestasjon	300			
Vann og Avløp	Nedstigning/overbygg Pellestova høydebasseng		800		
Vann og Avløp	Rehab VA-nett Klokkerstien	4 800			
Vann og Avløp	Overføringsledning avløp G/S-veg Mosåa PS – Hunder	20 000			
Vann og Avløp	Rehab VA Hafjell hotell- Solvang		2 000		
Vann og Avløp	Rehab SP/OV Kneika-Ruglykkja		2 000		
Vann og Avløp	Vannpumper Jaer og Svegården HB	500			
Vann og Avløp	Ny pH justering Tretten vannverk	200	2 000		
Vann og Avløp	Nytt Tretten RA/overføring til Lillehammer RA				
Plan og utvikling	Skanning byggesaksarkiv	100	500		
	INVESTERINGER SELVKOST	49 700	10 300	7 000	11 000
	Andre investeringer				
	Egenkapitalinnskudd KLP	950	950	950	950
	Nye videreutlån (startlån Husbanken)	10 000	10 000	10 000	10 000
	Avdrag videreutlån (startlån Husbanken)	4 167	4 500	4 833	5 167
	INVESTERTINGER SAMLA	95 337	76 600	50 523	44 002

FINANSIERING	2022	2023	2024	2025
Bruk av lån	- 8 380	- 34 153	- 12 201	- 1 458
Bruk av lån selvkost	- 49 700	- 10 300	- 7 000	- 11 000
Bruk av lån til videreutlån	- 10 000	- 10 000	- 10 000	- 10 000
Overføring fra drift	- 1 000	- 2 000	- 3 000	- 3 000
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-	-
Mottatte avdrag videreutlån	- 4 167	- 4 500	- 4 833	- 5 167
Tilskudd Husbanken til leiligheter	- 2 000	- 3 000	-	-
Tilskudd Phusicos	- 6 000	-	-	-
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-	-	- 2 000	- 2 000
Andre inntekter - UBA	- 9 500	-	-	-
Andre inntekter - salg Trodal	-	- 5 000	- 7 000	- 8 000
Kompensasjon merverdiavgift	- 4 590	- 7 647	- 4 489	- 3 377
SUM FINANSIERING	- 95 337	- 76 600	- 50 523	- 44 002

LÅNEOPPTAK 2022-2025		
	Gjennomsnitt per år	Totalt
Låneopptak	14 048	56 192
Låneopptak selvkost	19 500	78 000
Låneopptak videreutlån	10 000	40 000
		174 192

Kommentar til finansiering

Bruk av lån

Lån til videreutlån finansieres gjennom mot-tatte avdrag på videreutlån. Lån til sjølkost-områdene finansieres som kapitalkostnader innenfor de enkelte gebyrbelagte tjenester.

Låneopptak til øvrige kommunale investeringer er innenfor vedtatt handlingsregel når fire-årsperioden ses under ett, med et gjennom-snittlig årlig låneopptak på 14,0 millioner kroner. Handlingsregelen tilsier låneopptak på inn-til 14 millioner kroner årlig. Det er 2023 som enkeltår som bryter med handlingsregelen pga. at gang- og sykkelvegen langs Sør-Tret-tenvegen i sin helhet er lagt inn her, samt et betydelig låneopptak knyttet til Trodal.

Inntekter fra salg av anleggsmidler

Det er lagt inn en årlig salgsinntekt på 2 mil-lioner kr fra 2024, etter bygging av kommu-nale boliger for storfamilier. Det er lagt inn salgsinntekter i Trodal fra 2023. Totalt i plan-perioden budsjetteres det med salgsinntekter i Trodal på 20 millioner kroner.

Tilskudd og andre inntekter

Det er forutsatt tilskudd fra Husbanken til bygging av større kommunale leiligheter.

Til investeringen i Trodal budsjetteres det med tilskudd fra Phusicos-prosjektet til flomsikring, og midler gjennom utbyggingsavtaler til veg-tverrforbindelsen.

Egenfinansiering

Det er lagt inn egenfinansiering (overføring fra drift til investering) på totalt 9 millioner kroner i planperioden, med en opptrapping fra 1 mil-lion i 2022 til 3 millioner i de to siste årene.

Kommentar til investeringstiltakene

Fellesprosjekter

IKT-prosjekter

Det budsjetteres med midler til regionale digi-taliseringsprosjekter i henhold til felles strate-gi. Planlagte IKT-satsinger framover er utvidet bruk av fellesløsninger som utvikles av KS, vid-ere arbeid med digitalisering av arbeidet på plan og byggesak, videreutvikling av klasse-romspraksis ifb. med erstatning av It`s Learn-ing, forprosjekt nytt arkivsystem og videreut-vikling av økonomisystemet med fokus på gjenbruk av data. Øyer kommune står i årene fremover ovenfor flere store anskaffelser knyttet til fagsystemer, da regelverket om off-entlige anskaffelser krever anbud når avtaler har løpt over lang tid. Dette krever forpro-sjektering for å kunne gi et godt anslag på kostnader. Det må også forutsettes at det jobbes med endring av arbeidsprosesser og gevinstrealisering knyttet til slike anskaffelser.

Kjøp av IKT-utstyr

Det settes av årlige investeringsmidler til kom-munens samla kjøp av PCer, dokkingstasjoner og større dataskjermer.

Kjøp av iPader skole

Årlige midler til kjøp/utskifting av iPader på de tre skolene i kommunen. Det vil bli sett nærm-ere på mulighet for å forlenge levetid på iPader i økonomiplanperioden, med sikte på å reduseres årlige kostander fra 2023.

Lillehammer region brannvesen:

Andel i ny tankbil

Det skal kjøpes ny brannbil i Lillehammer Regi-on Brannvesen i 2022. Øyer kommunes andel er basert på folketallet i de tre deltakerkom-munene og utgjør omlag 13 %.

Barnevernsamarbeid: Bil og IKT

Barneverntjenesten benytter private biler til all kjøring i tjeneste i dag. Det avsettes midler til kjøp av tjenestebil. Dagens fagsystem skal

fases ut og det skal gjennomføres anbud for anskaffelse av nytt system i 2022.

Hjemmetjenesten:

Ladestasjoner for el- hybridbiler

Montering og drift av ladepunkt for el-biler og eller hybridbiler.

Bygg og eiendom

Bakketun: Oppgradering ventilasjonsanlegg

Oppgradering av ventilasjonsanlegget på Bakketun bosenter. Utskiftning av eksisterende anlegg fra 1988 vil bedre innklimaet og redusere strømforbruket. Det er lagt til grunn skifte i 1988-bygget i 2023 og i 1998-bygget i 2023.

Bakketun: Oppgradering av uteområder

Uteområder og asfalterte områder oppgraderes. Dette gjøres for å bedre fremkommeligheten for bevegelseshemmede og for å få et penere uteområde.

Bakketun: Fiber og Wifi løsninger

Det er etter hvert en del teknologi som krever nettilgang. I dag trekkes det nettkabler, dette blir provisoriske løsninger. Ny løsning vil lette arbeidet for hjemmetjenesten og gi sikrere løsninger. For beboere som ønsker å knytte seg til WiFi kan det for eksempel være et månedlig abonnement – før det om noen år (med mange aktive brukere) kan legges inn i husleia.

Bakketun: Ny adgangskontroll

Ny adgangskontroll med kortleser og døråpnere. Dette for å bedre den universelle tilkomsten.

Barnehage: Adkomst og uteområder

Uteboder på Vidarheim for oppbevaring av leker og utstyr, en for hvert uteområde. Oppgradering av dører og funksjonen på disse. Sikring av uteområde rundt soveplass i Mosjordet med gjerde og ny grind.

ENØK tiltak: Diverse tiltak kommunale bygg

Det avsettes midler til ENØK-tiltak i kommunale bygg, som styring av energi og tiltak som gir energisparing over tid fra første dag. Disse tiltakene ses i sammenheng med andre oppgraderinger av bygg. Eksempler på tiltak kan være utskifting av elektriske komponenter, etterisolering, utskifting av vinduer og oppgradering av varmeanlegg.

Kommunale boliger: Leiligheter for storfamilier

Bygging av 4 femroms leiligheter i ett bygg, i Trodal eller andre egnede tomter. Tiltaket delfinansieres med tilskudd fra Husbanken.

Kommunale leiligheter: Oppgradering og ENØK-tiltak

Utredning av behov og bygging av nye leiligheter og salg av gamle. Utredning av eie-forleie-avtaler med Husbankfinansiering eller andre finansielle løsninger sammen med Husbanken.

Kultur og friluftsliv: Badeplass – forprosjekt

Utredning og kartlegging av område der det er realistisk å etablere en badeplass, inkl. avklaring av drift- og vedlikeholdsmessige konsekvenser av et slik tiltak.

Solvang skole: Nytt gjerde mot Aronsveen

Nytt flettverkjærde mot naboeiendommen. 1 meter høyde med stålinkel på toppen.

Tingberg boligfelt: Lekeplass

Opparbeidelse/sikring lekeplass, jfr. vedtatte rekkefølgebestemmelser.

Tretten sentrum: Gang og sykkelveg Sør-Trettenvegen

Bygging av gang og sykkelveg langs Sør-Tretten vegen fra Kongsvegen til Tretten kirke. Dette er et spleiselag med Innlandet fylkeskommune, ut fra at tiltaket kommer inn på Handlingsplan for fylkesveger i 2023. Det er lagt inn midler til en 50-50 deling av prosjekt-kostnadene mellom Øyer kommune og fylkeskommunen, ut fra tidligere gjennomført kost-

nadsberegning. Det må nærmere avklares hvem som skal ha utbyggeransvar i prosjektet.

Tretten kirke: Vanntåkeanlegg

Brannsikringstiltak av kirka. Vanntåkeanlegg har den fordel ved aktivering av vannskadene blir minimale i bygget.

Tretten kirke: Oppgradering av trapper og handicapinngang

Etablering av varmeelementer i trapp ved hovedinngang og handicapinngang, samt gjenoppbygging av trapp og inngangsrampe.

Tretten kontorbygg: Nytt ventilasjonsanlegg

Nytt ventilasjonsanlegg til deler av kontorbygget er påkrevd. Det gamle er fra 1982 og å få inn et nytt vil bedre inn klimaet og være positivt for energiforbruket.

Tretten kontorbygg: Ny vannforsyning til teknisk rom

Omlegging av vannforsyning fra kommunalt nett og inn til teknisk rom, og videre til søndre fløy.

Tretten kontorbygg: Alternativ energikilde

Ombygging av varmeanlegg. Oljetank er ikke fjernet da den kan brukes til biodrivstoff. Installasjon av alternativ energibærer til elkjelen med for eksempel luft til vannvarmepumpe.

Tretten kontorbygg: Ny heis

Utskifting av heis fra 1982. Heisen er gammel og vanskelig å få tak i deler til styring og aggregat. Dørene er også utslitte.

Tretten samfunnshus: Ventilasjonsanlegg

Rehabilitering og oppgradering av gamle ventilasjonsanlegg i samfunnshuset og kaféen.

Tretten samfunnshus: Universell utforming

Universell utforming av bygget som i dag ikke tilfredsstillende kravene om tilrettelegging. Dette gjelder hovedsakelig inngangsparti, heis og WC.

Tretten samfunnshus: Oppgradering av himling
Oppgradering av himling i trappeoppgang etter fuktskader. Mulighet for asbest i dette området.

Tretten Stav boligfelt: Utvidelse av dagens felt – forprosjekt

Det er forespørsel etter tomter og det finnes få tilgjengelige tomter på Tretten. Øyer kommune eier et område øverst i Stavsfeltet på 20 mål som er avsatt til framtidig boligformål. Det er tilliggende arealer på 26 mål som eies av andre. Forprosjekt anbefales for å ta stilling til kommunens rolle i utbygging av nye boligområder, reguleringsarbeid og infrastrukturplanlegging.

Trettenhall: Oppgradering nytt utvendig tak
Fjerne gamle takplater, nytt undertak og nytt takbelegg.

Trettenhall: Forprosjekt for mulig utvidelse av Tretten hallen og kvaliteten på hallgolvet
Vurdering av muligheten for et tilbygg med hoppegrop og styrkerom samt kartlegge kvaliteten på dagens hallgolvet.

Trettenhall: Oppgradering fellesarealer og garderober

Oppgraderingstiltak i fellesarealer og garderober som omfatter bl.a. nye gulv. Tiltaket gjøre for å få til et lettere renhold og bedre inn klimaet.

Øyer folkebibliotek: Meråpent – for bedre tilgang til bøker og biblioteklokaler

«Meråpent»: Innloggingspanel ved inngangen for bedre tilgang til bøker og biblioteklokaler, selvbetjent utlån, ny og bedre formidling av bøker på nett. Driftsmessige konsekvenser vil bli vurdert.

Øyer helsehus: Velferdsteknologi

Det avsettes midler til fortsatt videreutvikling av velferdsteknologiske løsninger.

Øyer helsehus: HMS-tiltak vestre hovedinngang
Overbygg og sikring ved varmekabler i trapp og rullebane i vestre hovedinngangen til kantine og møterom i 2001-bygningen. Dette er vurdert som et HMS-tiltak pga. problemer med is på vinteren.

Øyer helsehus: Sprinkelanlegg
Fullføre sprinkleranlegg til komplett anlegg i helsehuset.

Øyer helsehus: Etablere isolert celle
Det er behov for å gjøre bygningsmessige tilpasninger for å etablere avskjermede celler i helsehuset, for å kunne isolere/avskjerme pasientrom med slusegang. Slike celler vil gjøre det mulig å ha pasienter som ikke skal være i kontakt med andre isolert på en god måte, med en sluse utenfor pasientrommet som benyttes av ansatte ved inn- og utgang fra rommet.

Øyer kirke: Ny gressklipper
Anskaffelse av ny gressklipper til erstatning for gammel som er slitt og klipper dårlig.

Øyer kirke: Oppgradering overvannshåndtering og vannsikring mot mur
Utskiftning av gamle drenering og montering Platon på murer samt pussing og tetting av murer over terreng.

Øyer kirke: Oppgradering fasade
Oppgradering av fasaden på kirkebygget før 300-årsjubileet til Øyer kirke i 2025.

Øyer rådhus: Alternativ energibærer
Alternativ energibærer til el-kjel. Luft til vannvarmepumpe vurderes. Tiltaket har som hovedhensikt å gi lavere energikostnader, og vurderes også som et miljøtiltak.

Øyer rådhus: Oppgradering av golv i lagerhall
Rivning av gammelt beleg, støpning av slisser og hull i golv. Nytt beleg på hele golvet. Dette vil føre til bedre inneklimate og enklere rengjøring.

Øyer samfunnshus: Ventilasjonsanlegg
Nytt ventilasjonsanlegg. Gjelder samfunnshussal, kafe og ungdomsklubb. Nytt ventilasjonsanlegg vil bedre inneklimate og være positivt for energiforbruket i bygget.

Øyer samfunnshus: Energiøkonomisering fornybar energibærer
Alternativ energibærer til el-kjel. Luft til vannvarmepumpe vurderes. Tiltaket har som hovedhensikt å gi lavere energikostnader, og vurderes også som et miljøtiltak.

Øyer samfunnshus: Oppussing samfunnshussalen
Det foretas først prosjektering. Planlagte tiltak er ny takhimling med belysning, maling av staffasje og listverk, beising av vegger og nytt lydanlegg.

Øyer tannklinikk: Oppgradering av yttervegger
Oppgradering og utskiftning av vinduer og ytterdører.

Øyer ungdomsskole: Forprosjekt oppgradering svømmehall
Forprosjekt for å kartlegge og prissette hva som må gjøres for å få til et fungerende basseng. Svømmehallen er meget slitt både teknisk og bygningsmessig. I svømmeområdet er det behov for ny membran og fliser, og det må også isoleres under og rundt bassenget. Vinduene ut nede i bassenget må skiftes. Teknisk anlegg for drift av anlegget må oppgraderes til dagens standard og yttervegger og tak må utbedres for å hindre avskalling og fuktvandring igjennom veggen.

Øyer ungdomsskole: Oppgradering av yttervegger
Oppgradering av fasader på skolebygget.

Øyer ungdomsskole: Oppgradering yttertakk
Omlagging av tak over nordre bygning mot Mosåa. Takket er fra rundt 1960. Rivning av eksisterende tak, legging av nytt undertak samt nye sløyfer og lekter. Ny Zanda stein legges og nye beslag.

Øyerhallen: Nye porter til lager rom
Oppgradering av porter til lagerrom for utstyr.

Øyerhallen: Ny belysning
Skifte til ny led-belysning i hallen.

Kommunale veger: Bådstølykja
Oppgradering av veger i boligfeltet med ny asfalt.

Trodal boligfelt
Kommunestyret vedtok i KS-sak 104/21 at utbygging av Trodal boligområde inkl. tverrforbindelse og flomsikringstiltak fullføres innenfor en total kostnad på 124 millioner kroner. Det forutsettes bidrag fra Phusicosprosjektet med 60 % av kostnadene for reåpning av Trobekken. Tverrvegen inkl. prosjekteringskostnader og andel av grunnverv, finansieres med 50 % bidrag fra utbyggingsavtaler.

Vann og avløp (selvkost)

Høydebasseng Øyer/Hafjell inkludert ledningsnett

Utrede nytt høydebasseng mot Hafjell. Kapasitetsøkning og driftssikkerhet på drikkevannsforsyningen. Etter forprosjekt utarbeidet januar 2021 er kostnadene beregnet til 14 millioner kroner. Det er bevilget 5 millioner kr i 2021 og det foreslås en økning i budsjett på 9 millioner kroner i 2022.

Øvre trykksone Tingberg - ledningsanlegg Haug-Øyer kirke
Ledningsnett for brannvann til Øyer kirke. Vurderes nærmere i hovedplan. Sprinkling for kirken etableres med enklere utførelse.

Høydebasseng Hunder (Sørbygdstrengen)
Utrede muligheten for et nytt høydebasseng ved Hunder for å øke kapasiteten og driftssikkerheten i drikkevannsforsyningen. Vurderes nærmere i hovedplan.

Rehabilitering kummer og ledningstrekk
Mindre tiltak på kummer og ledningsnett. Redusere lekkasjeandel på vannledningnett. Utskifting av enkelte gamle vannkummer.

Avløpstiltak sammen med Lillehammer kommune
Investeringer på fellesnett i Lillehammer kommune, utløst av Lillehammer kommune. Avhenger av revidert avtale med Lillehammer kommune om overføring til Lillehammer renseanlegg. Med bakgrunn i pågående dialog med Lillehammer kommune settes anslaget noe høyere enn tidligere år.

Tilknytning randsone Flatstulen (Øygardsvegen)

Tilknytning av 14 hus i Øygardsvegen på det kommunale nettet. Alle oppsittere har forpliktet seg til tilknytning av vann og avløp. Kostnadsoverslag viser en total kostnad på 3,7 millioner kroner. Det er bevilget 2 millioner kroner i 2021, og budsjett for 2022 tar inn økningen. Tiltaket vil også forberede for mulig tilknytning lenger nordover på vestsiden. Ingen konkrete planer, men flere forespørsler på grunn av dårlig vannkvalitet.

Avløppumpestasjon Granrudmoen
Granrudmoen avløppumpestasjon ble etablert i 1992. Den bærer sterkt innvendig preg av snart 30 år i et korrosivt miljø.

PLS – Pellestova pumpe-stasjon.
Tilknytte Pellestova pumpe-stasjon til drifts- overvåking.

Heve overbygg i Langvik pumpe-stasjon.
Nyetablert i 2018. Bestilt sump måtte monteres 25 cm lavere enn planlagt på grunn av innløpsledning. Dette medfører en fare for oversvømmelse og innsig ved en 10-årsflom, noe som igjen vil føre til utslipp av avløpsvann. Foreslår å skjøte opp pumpe-sump av glassfibre med 25-30 cm. Forholdsvis kostbart arbeid

da alle røropplegg og el-installasjoner også må skjøtes.

Nedstigning/overbygg Pellestova høydebasseng

Nedstigning til 2 GUP-bassenger via betongkummer. Etablere overbygg som gjør atkomst enklere og sikrere med hensyn på HMS.

Rehab VA-nett Klokkerstien

Skifte ut ledningsnett i Klokkerstien fra Tingberg og opp til Moshusvegen. Ledningsnett fra 1970-tallet. Lekkasje på vannledning og innlekking til avløpsledning. Opprydding i stikkledninger.

Overføringsledning avløp langs G/S-veg Mosåa PS – Hunder

I forbindelse med E6-utbyggingen skal det bygges gang- og sykkelveg langs Hundervegen, og det er da aktuelt å legge med ny hovedavløpsledning til Midtskog. Miljømessig vil det være svært nyttig da en unngår dagens to sårbare kryssinger av Lågen. Kapasitetsmessig utvidelse. Avsatte midler er Øyer kommunes anleggsbidrag til tiltaket.

Rehabilitering VL Hafjell hotell – Solvang

Utrede muligheten for rehabilitering, eller utkobling, av ledningen på utsiden av Hafjell hotell/Spar. Ledningen ligger veldig nært E6 og er av gammel dårlig kvalitet. Usikkerhet rundt fremtidige planer, blant annet om idrettshall. Foreslår å utsette prosjektet fra 2022 til 2023.

Rehabilitering SP Kneika – Ruglykkja

Gammel betongledning i dårlig tilstand, røtter og krakelering. Vurdere å rehabilitere eller legge om. Prosjektet vurderes i sammenheng med tomtsalg/tomteutnyttelse i området. Løsning kan også avhenge av fremtidig løsning med avløpsoverføring fra Tretten renseanlegg til Lillehammer. Foreslår å utsette prosjektet fra 2022 til 2023.

Vannpumper Jaer og Svegården HB

Eksisterende vannpumper har med årene fått redusert kapasitet. Første trinn i en oppgradering blir å installere en ny pumpe i hvert høydebasseng.

Ny pH-justering Tretten vannverk

pH i vannet må justeres opp for at vannet ikke skal være korrosivt for ledningsnett. Dette gjøres i dag med tilsetning av soda, med sekker som blandes ut på stedet for dosering inn på drikkevannsnettet. HMS-messig er dette et svært etsende stoff og i tillegg tungt arbeid. Det gjøres en vurdering av prosess i 2022 for etablering av en HMS-messig sikrere pH-justering i 2023.

Plan og utvikling (selvkost)

Skanning av byggesaksarkiv

Det er tidligere bevilget midler til skanning av kommunens byggesaksarkiv. Prosjektet har blitt utsatt, og bevilgningen er omdisponert. Det foreslås å gjennomføres et forprosjekt i 2022 og gjennomføring av skanning i 2023.

HOVEDTALL I ØKONOMIPLAN OG BUDSJETT

FRIE INNTEKTER

Beløp i 1000 kroner	Regnskap	Opprinnelig budsjett		Økonomiplan		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Skatt på inntekt og formue	154 086	163 446	174 014	175 014	175 514	176 514
Rammetilskudd	163 796	156 693	166 874	168 363	167 774	168 801
Skatt på eiendom	37 131	34 450	35 950	36 350	36 750	37 150
Andre generelle driftsinntekter	12 718	11 989	9 816	9 478	8 878	8 688
Sum frie inntekter	367 731	366 578	386 654	389 205	388 916	391 153

Kommunens frie inntekter består av skatt og rammetilskudd, og er kommunens største inntektskilde. Skatt på formue og inntekt og rammetilskudd er budsjettert med utgangspunkt i forslag til Statsbudsjett 2022 som ble lagt fram 13. oktober 2021. Statsbudsjettet vil ikke bli endelig vedtatt i Stortinget før i desember, og dette vil kunne medføre endringer.

Skatt på inntekt og formue

Skatt på inntekt og formue er budsjettert med en vekst på 6,5 % ut fra opprinnelig budsjett 2021 som er på 163,4 millioner kroner. Dette vurderes som et offensivt anslag.

Skatteanslaget er økt i forhold til KS-prognosemodell, delvis med en forventning om befolkningsvekst, og delvis med en forventning om at Øyer vil ha høyere skatteinngang enn landsprognosene tilsier.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet baserer seg på KS-prognosemodell etter framlagt statsbudsjett. Anslaget fra modellen er deretter oppjustert med 3 millioner i 2022, samt økning som følge av befolkningsvekst fra 2023.

Øyer kommune får ikke tildelt ordinære skjønnsmidler fra Statsforvalteren i 2022. Statsfor-

valteren har holdt tilbake en pott av skjønnsmidlene som skal fordeles til kommuner med økonomisk negative utslag som følge av barnevernsreformen. Det er lagt inn som forutsetning at Øyer tildeles skjønnsmidler i denne fordelingen.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er budsjettert med forutsetning om 4 promille for boliger og fritidsboliger og 7 promille på næring. Dette er samme nivå som i 2021. Det er lagt inn en årlig økning for nye enheter på 0,8 millioner kroner i planperioden. Ut fra kommunens økonomiske situasjon anbefales det ikke å justere promillesatsen ned i økonomiplanperioden.

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle statstilskudd er i hovedsak integreringstilskudd flyktninger. Nivået på tilskuddet styres av antall flyktninger som bosettes i kommunen. Det er utfordrende å lage gode prognoser på utviklinga, men det forventes at tilskuddet fortsatt går ned i planperioden. Budsjettert nivå i økonomiplanperioden bygger på at Øyer kommune årlig bosetter 10 nye flyktninger.

FINANSINNTEKTER OG -UTGIFTER

Beløp i 1000 kroner	Regnskap		Opprinnelig budsjett		Økonomiplan		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Renteinntekter og utbytte	- 14 376	- 11 311	- 13 057	- 14 097	- 14 707	- 14 877	
Renteutgifter	12 128	9 845	11 930	15 140	16 580	17 081	
Avdrag på lån	26 636	27 200	27 200	28 000	28 500	29 000	
Netto finans	24 388	25 734	26 073	29 043	30 373	31 204	

Finansutgiftene kommer fra renter og avdrag fra den låneporteføljen kommunen har i dag og planlagte nye låneopptak. Utgifter fra framtidige lån blir beregna inn i framtidige utgifter, og hensyntar de investeringene som ligger i økonomiplanen for 2022-25.

Avdrag

Avdrag er budsjettert med estimert minimumsavdrag som kommunen må betale i henhold til kommuneloven. Det er knyttet usikkerhet til faktisk nivå på framtidige av-

skrivninger, det er derfor noe usikkerhet forbundet med estimatet. Minimumsavdrag skal samsvare med kapitalslitet på de anleggsmidlene som avskrives, sett i forhold til lånegraden på anleggsmidlene. Minimumsavdrag skal etter kommuneloven bergenes på følgende måte:

$$\text{Minimumsavdraget} = \text{Sum avskrivninger} \times \frac{\text{Sum rest lånegjeld}}{\text{Sum bokført verdi avskrivbare driftsmidler}}$$

Renteutgifter

Både renteutgifter og avdrag er stigende i økonomiplanperioden, med den usikkerhet som knytter seg til rentenivået og estimat på minimumsavdrag.

2022: 1,81 %

2023: 2,35 %

2024: 2,60 %

2025: 2,65 %

Kommunalbankens renteprognoiser er benyttet som budsjettrenter. Denne legger følgende utvikling til grunn for lånerente:

Renteinntekter og utbytte

Finansinntekter er renteinntekter fra kommunens bankinnskudd. Utbytte er fra de tre selskapene Gudbrandsdal Energi AS, Innlandet Energi Holding AS og Ikomm AS.

Utbyttet fra Innlandet Energi Holding AS bygger på utbytteplan fra 2020. Utbytte fra Gud-

brandsdal Energi AS er en videreføring av ordinært nivå. Det skal foretas en verdivurdering av selskapet i 2022 som vil kunne medføre endringer. Det er lagt inn årlig utbytte fra Ikomm AS i planperioden ut fra nivået på utbetalt utbytte i 2021.

STATUS OG UTVIKLING

ØKONOMI

Netto driftsresultat

Beløp i 1000 kroner	Regnskap	Opprinnelig budsjett	Økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat (millioner kr)	- 8,3	- 7,5	- 4,3	- 9,2	- 12,3	- 14,9
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,51	1,47	0,81	1,74	2,33	2,81

Lånegjeld

	Øyer 2020	Innlandet 2020	Landet uten Oslo 2020
Netto lånegjeld per innbygger	107 412	89 898	87 157

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser

Utvikling av lånegjeld

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Regnskap	Prognose	Økonomiplan 2022-2025			
Lånegjeld pr 01.01	593 844	610 623	612 790	682 383	702 349	698 217
Nye lån	48 000	33 050	100 960	52 466	29 201	22 458
Avdrag	31 221	30 883	31 367	32 500	33 333	34 167
Långjeld pr. 31.12	610 623	612 790	682 383	702 349	698 217	686 508
Videreutlån (startlån)	57 324	63 641	69 475	74 975	80 141	84 975
Ubrukte lånemidler investeringslån	7 750	-	-	-	-	-
Netto lånegjeld	545 549	549 149	612 908	627 374	618 076	601 533
Innbyggertall	5 100	5 091	5 092	5 102	5 117	5 135
Lånegjeld pr. innbygger pr. 31.12	107	108	120	123	121	117

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Regnskap	Prognose	Økonomiplan 2022-2025			
Total lånegjeld pr. 31.12	610 623	612 790	682 383	702 349	698 217	686 508
Andel lån sjølkost	174 000	172 908	223 535	224 037	221 116	221 904
Andel lån til videreutlån (startlån)	57 324	63 641	69 475	74 975	80 141	84 975
Korrigert gjeld pr. 31.12	379 299	376 241	389 373	403 337	396 960	379 629

Pensjonsforpliktelser

Summen av medlemsinnskudd (arbeidstakers andel) og den delen arbeidsgiver skal betale av lønnsutbetalingene tilsvarer den totale pensjonspremien som kommunen betaler til pen-

sjonsforsikringsselskapene for det aktuelle året. Beløpet som blir utgiftsført i driftsregnskapet er derimot det beløpet som pensjonsforsikringsselskapene regner ut (ut fra lang-

siktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering) til å være årets pensjonskostnad for Øyer. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og utregna pensjonskostnad blir kalla *premieavvik*, og dette skal inntekts- eller utgiftsføres både i driftsregnskapet og i balansen.

Fra 2015 er reglene i økonomiforskriften for kommuner slik at premieavviket kan føres i regnskapet over de neste 7 årene (tidligere over 15 og 10 år). Etter prognose fra pensjonsselskapene vil det i 2022 bli tilbakeført (utgiftsført) premieavvik på 6 millioner kroner, mens anslag på årets premieavvik er på nærmere 10 millioner kroner.

Gjennom de årene ordningen har vært har Øyer kommune betalt mer i premie enn hva som har vært utregna som pensjonskostnad. Pr. 31.12.20 er forskjellen mellom innbetalt premie og utgiftsført pensjonskostnad på 20,3

millioner kroner, som det i tillegg skal beregnes arbeidsgiveravgift på. På grunn av at det er den beregna kostnaden, og ikke det som faktisk er betalt som blir ført i regnskapet, har dette over år gitt et positivt premieavvik. Et positivt premieavvik blir inntektsført i driftsregnskapet det året premieavviket oppstår, og ført i balansen som fordring på pensjonsordninga. I de neste 15, 10 og 7 årene må akkumulert premieavvik kostnadsføres i driftsregnskapet.

Prognoser for premieavvik i planperioden viser betydelig økning, både når det gjelder årlig premieavvik og beløpene som skal tilbakeføres. Ved avslutning av årsregnskap 2018 ble det opprettet et pensjonsfond, som over tid bør bygges opp til å håndtere framtidig forpliktende premieavvik. Fondet vil være et disposisjonsfond, som årlig premieavvik avsettes til.

Regnskapsføring av pensjon SPK

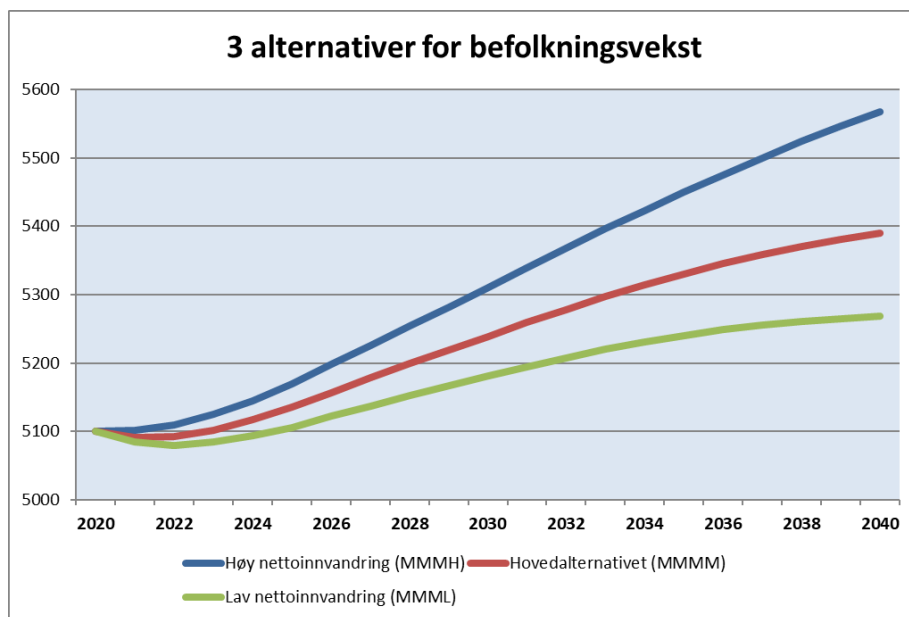
År	Premieavvik	Tilbakeført	Akkumulert premieavvik
2009	- 90	- 27	70
2010	215	- 24	270
2011	- 1 353	- 38	- 1 121
2012	- 843	97	- 1 867
2013	- 1 092	181	- 2 778
2014	- 613	290	- 3 101
2015	584	378	- 2 140
2016	- 85	294	- 1 930
2017	- 368	306	- 1 992
2018	- 545	339	- 2 197
2019	827	459	- 912
2020	- 32	368	- 576

Regnskapsføring av pensjon KLP

År	Premieavvik	Tilbakeført	Akkumulert premieavvik
2009	460	- 412	5 072
2010	- 46	- 505	5 236
2011	1 938	- 502	6 672
2012	7 512	- 696	13 488
2013	1 671	- 1 447	13 709
2014	819	- 1 614	12 914
2015	5 874	- 2 725	16 063
2016	3 593	- 2 570	17 085
2017	4 705	- 3 083	18 706
2018	6 387	- 3 529	21 564
2019	6 455	- 4 361	23 657
2020	2 562	- 5 301	20 919

Netto framtidig forpliktende premieavvik	20 343
Pensjonsfond	5 140

DEMOGRAFI

Folketallsutviklingen er svært viktig både i forhold til samfunnsutviklinga og til de økonomiske overføringene fra staten. Øyer kommune er av de få kommunene i Innlandet som har stabilisert folketallet, og de siste årene har vi

hatt vekst i folketallet. Prognosene viser at kommunen vil få en gradvis vekst i folketallet også i årene framover. Dette er svært positivt, mens befolknings sammensetningen i kommunen framover er noe mer urovekkende.

ØYER	2020	2022	2025	2030	2035	2040
0-5 år	319	318	295	292	300	303
6-15 år	531	524	530	540	516	520
16-66 år	3 293	3 245	3 224	3 190	3 141	3 079
67-79 år	666	711	755	780	862	904
80-89 år	231	235	274	361	415	444
90 år+	60	59	57	76	96	140
Totalt	5 100	5 092	5 135	5 239	5 330	5 390
<i>SSB: Framskrevet folkemengde etter region, alder, år</i>						
<i>Hovedalternativet MMMM</i>						

Tallgrunnlaget som denne tabellen baserer seg på middelalternativet, det vil si middels fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og innvandring. Det er mange positive i signaler i tabellen. Antall barn i grunnskolen er økende fram mot 2030. Antall barn i barnehagealder holder seg relativt stabilt, med noe nedgang. Det er bekymringsfullt at antall personer i yrkesaktiv alder minker i perioden, samtidig som vi har en sterk vekst i personer fra 67 år og

oppover. Dette er i tråd med situasjonen i landet for øvrig. Grunnskole og helse og omsorg er de mest ressurskrevende sektorene i enhver kommune. Med tanke på at antall yrkesaktive i perioden nesten stagnerer, vil inntektsgrunnlaget med tanke på skatteinngangen bli lavere. I dette framtidsscenariet blir det svært viktig for Øyer å styrke folkehelsearbeidet i kommunen og drive mer aktivt med tanke på forebyggende tiltak for alle aldersgrupper.

Dette er en god investering med tanke på framtida og kommuneøkonomien.

HELSETILSTAND I BEFOLKNINGEN

Folkehelsemeldingen, «Mestring og muligheter» (Meld. St. 19 (2014–2015)) legger føringer for at kommunen i større grad skal legge til rette for helsefremmende og forebyggende virksomhet. Det har blitt iverksatt flere tiltak i Øyer de seneste årene, med tilrettelegging for sentrumsnære og universelt utformede turstier. Viktigheten av å bevare grønne lunger nære sentrum er blitt framhevet av bl.a. flerkulturelt råd.

Folkehelseprofilen (FHI) for 2021 sier at folkehelsen i Øyer er på det jevne, men noen få unntak i både negativ og positiv forstand. Vi scorer dårligere enn snittet på husholdninger med vedvarende lavinntekt. Vi har også en dårligere score på muskel- og skjelettplager. På den positive siden har vi få innbyggere som bor trangt, høy gjennomføringsandel i videregående opplæring, og lav andel med psykiske lidelser.

LIKESTILLING

Øyer kommune har stor overvekt av kvinnelige tilsatte totalt sett, og spesielt i de lavest lønnede yrkene. I lederstillinger (i kommuneledelsen og blant tjenesteledere og avdelingsledere) er forholdet kvinner/menn svært likt. I andre stillingskategorier er det ensidig eller skjev fordeling med hensyn til kjønn. Det er flere kvinner enn menn som arbeider deltid.

I Øyer kommune blir det arbeidet for å redusere uønsket deltid og få innarbeidet en heltidskultur. Dette ble styrket gjennom vedtak i Partssammensatt utvalg 12.10.21 (sak 3/21). Det er fremdeles et mål å rekruttere flere mannlige medarbeidere i kvinnedominerte yrker og utjevne lønnsforskjellene der det er naturlig ut fra funksjon og kompetanse.

Kommunen ønsker å være åpen og inkluderende både i forhold etnisitet og funksjonsnivå. Ved nyrekruttering er det et mål at minimum en minoritetsspråklig søker blir innkalt til intervju dersom de er kvalifisert for stillingen.

INTEGRERING

Øyer kommune er proaktive med tanke på bosetting og integrering av innvandrere, og med å få flyktninger ut i meningsfull aktivitet. Samfunnsoppdraget er at flyktninger og innvandrere skal bli sosialt, økonomisk og kulturelt integrert. Dette er en oppgave for hele lokalsamfunnet. Integrering er en kontinuerlig prosess og handler om positivt samspill mellom innvandrere, lokalsamfunn og offentlig sektor.

Øyer kommune har de siste årene vært oppfordret fra IMDi om å bosette inntil 10 flyktninger pr. år. Brev om oppfordring for 2022 sendes ut medio november 2021.

BEREDSKAP

Kommunene utgjør fundamentet i samfunnets kriseberedskap ut fra prinsippet om at alle kriser skal håndteres på lavest mulig nivå. Kommunene har beredskapsplikt i hht. Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og plikter å utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyse. I Øyer kommune har vi risiko- og sårbarhetsanalyser (helhetlig ROS 2019) og overordna kommunal beredskapsplan (2020). I tillegg til overordna planer, så har vi også planer på de forskjellige tjenestoområdene.

Risiko- og sårbarhetsanalysen kartlegger hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurderer sannsynligheten for at hendelsene kan komme til å skje og konsekvenser av disse. Det skal vurderes forebyggende tiltak for å hindre at uønskede hendelser skjer og konsekvensreducerende tiltak om/når slike hendelser skjer.

Øyer kommune har overordna beredskapsplan som inneholder en oversikt over hvilke tiltak

kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Beredskapsplanen blir mer eller mindre kontinuerlig oppdatert, og kommunen gjennomfører beredskapsøving i tråd med Statsforvalteren sitt oppsett. Ut over dette har vi årlig møte i Beredskapsrådet og i

den kommunale kriseledelsen. I februar 2020 gjennomførte Øyer kommune en øvelse i større omfang. Øvelsen ble koordinert av Statsforvalteren i Innlandet i samarbeid med Gausdal og Lillehammer kommuner.

PLANOPPGAVER I ØKONOMIPLANPERIODEN

Planstrategi for Øyer kommune 2020-2023 ble vedtatt av kommunestyret i mai 2021. Av planstrategien framgår hvilke planer som skal utarbeides og revideres i økonomiplanperioden.

Plan	Vedtatt	Bakgrunn	Kommentar
Kommuneplanens samfunnsdel	2014	Lovpålagt	Avgrenset revisjon gjennomføres. Oppstart i 2021.
Kommuneplanens arealdel	2018	Lovpålagt	Rullering vurderes i planstrategi 2024-2028. En avgrenset revisjon foretas etter KDP Øyer sør, oppstart 2022, forutsatt ekstra planressurs opprettholdt.
Kommunedelplan Øyer sør	2007	Politisk vedtak	Rullering pågår og planlegges slutført i 2022.
Økonomiplan	2020	Lovpålagt	Rulleres årlig sammen med årsbudsjett.
KDP Vann og avløp	Ny	Politisk vedtak	Planarbeid pågår og planlegges slutført i 2021. Må avklares mot Øyer sør.
KDP Klima og energi	2010	Politisk vedtak	Revideres i 2022-23, i etterkant av KDP Øyer sør.

ØKONOMISKE HANDLINGSREGLER

Gjennom ny kommunelov er kommunens ansvar for å ivareta egen økonomi og handlingsrom på sikt tydeliggjort, og kommunestyret har fått en plikt til å fastsette finansielle måltall gjennom lokale måltall og handlingsregler. Øyer kommune etablerte fire økonomiske handlingsregler i Økonomiplan 2018-2021, og disse fire handlingsreglene foreslås videreført i kommende planperiode. Handlingsreglene er utformet for å sikre bærekraft og soliditet i kommunens økonomi framover.

HANDLINGSREGEL 1: 1,75 % NETTO DRIFTSRESULTAT

Anbefalt nivå på netto driftsresultat, det vil si resultat før bruk og avsetninger til fond, bør over tid skal være minimum 1,75 % for å ha en bærekraftig økonomi. I handlingsregel 1 har Øyer kommune lagt til grunn at årlig brutto avsetning til disposisjonsfond skal tilsvare 1,75 % av årets brutto driftsinntekter. Økonomiplanforslaget innebærer en brutto avsetning til disposisjonsfond på 1,45 % i 2022 og et gjennomsnitt for årene 2022-2025 på 1,86 %.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Handlingsregel 1	Netto driftsresultat 1,75 %					
Avsetning	4 047	9 836	8 430	11 279	11 827	13 932
Brutto driftsinntekter	547 214	563 630	580 539	597 956	615 894	634 371
Avsetning til disp.fond	0,74 %	1,75 %	1,45 %	1,89 %	1,92 %	2,20 %

HANDLINGSREGEL 2: DISPOSISJONS- FOND 10 % AV DRIFTSINNTEKTER

Øyer kommune har per utgangen av 2020 et disposisjonsfond på 45,4 millioner kr, dette tilsvarer 8,3 % av driftsinntektene. Per 31.10. 2021 er disposisjonsfondet på 39,5 millioner kr, og det er budsjettert med netto avsetninger på 9,3 millioner kr inneværende år.

Økonomisk årsprognose for 2021 etter 2. tertial viser merforbruk, og det forventes ikke avsetning til disposisjonsfond i henhold til budsjettert nivå inneværende år. Dermed er det usikkerhet knytta til om målsettingen om 10 % nås i 2021.

Når målsettingen om 10 % nås vil det være naturlig å øke målsettingen til 12 %.

Det er helt nødvendig å bygge opp disposisjonsfondet for å ha økonomiske reserver framover, bl.a. med tanke på kommunens lånegjeld og framtidig rentenivå. Med årlig avsetning som omtalt i handlingsregel 1 vil disposisjonsfondet kunne bygges opp med 8-14 millioner kr årlig i planperioden.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Handlingsregel 2	Disposisjonsfond 10 % av driftsinntekter					
Disposisjonsfond 31.12	45 375	54 461	62 174	72 736	83 846	97 061
	8,3 %	9,7 %	10,7 %	12,2 %	13,6 %	15,3 %

HANDLINGSREGEL 3: KORRIGERT GJELD < 75 % AV DRIFTSINNTEKTER

Korrigert gjeld er samlet gjeld fratrukket lån til videreutlån og lån innenfor kommunens sjølkostområder. anbefalt nivå er at gjeldsandel en ikke overstiger 70-75 % av driftsinntektene. Ved utgangen av 2020 var andel korrigert gjeld på 69,3 %. Framlagt økonomiplan legger opp til en økning i korrigert gjeld i 2022 og 2023, med 67,5 % som høyeste nivå, for deretter å gå ned til i underkant av 60 % i 2025.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Handlingsregel 3	Korrigert gjeld < 75 % av driftsinntekter					
Korrigert gjeld 31.12	379 299	376 241	389 373	403 337	396 960	379 629
	69,3 %	66,8 %	67,1 %	67,5 %	64,5 %	59,8 %

HANDLINGSREGEL 4: NYE LÅNEOPP- TAK < 75 % AV ÅRLIGE AVDRAG (KORRIGERT GJELD)

Nye låneopptak til egne investeringer skal ikke overstige 75 % av årlige avdrag (korrigert gjeld). Framlagt investeringsplan bygger på denne handlingsregelen.

Vedtatt om fullføring av Trodal boligfelt i løpet av økonomiplanperioden utfordrer kommunens vedtatte handlingsregel om nye låneopptak. Det er derfor foretatt en ny gjennomgang av investeringsplanen som ble vedtatt i KS-sak 82/21, der investeringsprosjekter er forskjøvet i perioden.

Det er lagt inn salgsinntekter fra Trodal fra 2023, samt tilskudd fra Phusicos-prosjekt

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Handlingsregel 4	Investeringer 75 % av årlige avdrag (korrigert gjeld)					
Nye låneopptak	20 550	10 838	10 046	32 166	12 201	2 658
75 % avdrag korrigert gjeld	14 261	14 357	13 872	14 280	14 535	14 790

(flomsikring) og ekstern finansiering gjennom utbyggingsavtaler.

Kommunens egenfinansiering av investeringsbudsjettet (overføring fra drift) er økt i økonomiplanperioden for å overholde handlingsregelen.

Med disse forutsetningene oppfylles handlingsregelen om at nye låneopptak skal være under 75 % av årlige avdrag (korrigert gjeld) når de fire årene i økonomiplanperioden ses under ett.

KONSEKVENSER AV ØKONOMIPLAN OG ÅRSBUDSJETT 2022

Det er en alvorlig ubalanse i drifta av tjenester i Øyer kommune i 2021, og gjennom budsjettprosessen har det vært nødvendig å fokusere på inngangsfarten til 2022. Det høye driftsnivået i kommunen er ikke bærekraftig. Arbeidet med å ta ned aktivitet der det smerter minst er hovedfokus. Gjennom budsjettarbeidet har det blitt klart at det er behov for en grundigere prosess for å identifisere hvilke tiltak som skal settes i verk for å ta ned aktivitet.

Driftsnivå oppvekst

Kommunestyret vedtok i sitt møte den 23.9.21 en ny ressursfordelingsmodell for skole. Den vedtatte modellen innebærer et for høyt driftsnivå på skolene i størrelsesorden 6 millioner kroner. Det er derfor gjort noen forutsetninger for å komme ned på vedtatt budsjettamme, blant annet er det redusert fra fem 1:1 elever til to 1:1 elever og det er ikke tilført midler til elever som trenger oppfølging av voksne med bakgrunn i helsemessige utfordringer, dette er forutsatt løst innenfor det som tildeles per elev. Til tross for denne salderingen er det en negativ inngang til 2022 på ca tre millioner kroner. Dette gjelder i stor grad barneskolene. Barnehagene har prognose balanse i henhold til budsjett.

Driftsnivå helse og omsorg

Helse- og omsorgstjenestene står under et stort press. Vi opplever at det er flere innbyggere som trenger tjenester, og at tjenestebehovet er mer sammensatt enn før. Helse- og omsorgstjenestene har en negativ inngangsfart mot 2022, etter saldering av budsjett, på nærmere 6 millioner kroner.

Vi er midt i en eldrebølge, som ikke vil avta på lang tid. Presset øker både på psykiske og somatiske tjenester. Øyer kommune er avhengig av godt samarbeid med helseforetaket (SIHF) for å sikre at innbyggerne får

de tjenestene de har krav på. Øyer kommune har også forholdsmessig stort belegg på sykehjemsplassene. Vi må jobbe med å dreie innsatsen mer over på forebyggende og hjemmebaserte tjenester for å få kontroll med ressursbruken. Øyer kommune ligger langt framme i bruk av velferdsteknologi, men det er fortsatt potensiale til å utnytte disse mulighetene ytterligere. Samarbeid med frivilligheten (inkl. pårørende) vil også være avgjørende for framtiden.

Helse- og omsorgstjenestene må følge opp utredningen av framtidens helse- og omsorgstjenester i økonomiplanperioden, og sikre gode og forutsigbare tjenester for våre innbyggere. Vi må se på hvordan vi innretter våre tjenester, og legger til rette for god forebygging og egeninnsats. Dette krever målrettet innsats, med bred involvering og forankring. Dette sees også i sammenheng med den overordnede fornyings- og omstillingsprosess som skal gjennomføres i 2022.

Øyer kommune vil også delta i KS' prosjekt "Innovativ bemanningsledelse i helse og omsorg" i løpet av 2022, hvor det vil jobbes med ressursutnyttelse, heltidskultur og arbeidsmiljø/-kultur.

Driftsnivå teknisk

Energibudsjettet i kommunen ble redusert fra 2020 til 2021. Reduksjonen ble gjort etter et år med rekordlave energipriser, mens inneværende år har energipriser langt over det som har vært normalt. Inngangen til 2022 er et for lavt energibudsjett i størrelsesorden 1 million kroner, avhengig av framtidig prisnivå.

Planavdelingen i kommunen har for høy inngangsfart i størrelsesorden 0,3 millioner kroner. Dette knytter seg til planoppgaver som ligger utenfor gebyrbelagte tjenester.

Innsparingstiltak og inntektsøkninger

Tiltak som gir innsparing/inntektsøkning i økonomiplanperioden, med utgangspunkt i opprinnelig budsjett 2021.

Tjenesteenheter	Tiltak	2022	2023	2024	2025
Sentraladministrasjon	Vakanse i stilling	-200	-	-	-
Interkommunalt samarbeid	Kvalitetskoordinator sagt opp - helårseffekt	-66	-66	-66	-66
Fellesutgifter	Intertransport Hafjell - prosjekt avsluttet	-20	-20	-20	-20
Fellesutgifter	Tilskudd World cup Kvitfjell 2021	-250	-250	-250	-250
Fellesutgifter	Salg av konsesjonskraft	-1 000	-450	-450	-450
Fellesutgifter	Effektivisering som følge av omstillingsprosjekt	-	-2 885	-760	-760
Fellesutgifter skole	Skoleskys	-300	-300	-300	-300
Fellesutgifter barnehage	Spesialpedagogisk hjelp - reduksjon ut fra kjente behov	-764	-764	-764	-764
Mosjordet barnehage	Reduksjon i ramme: 1 %	-67	-67	-67	-67
Vidarheim barnehage	Reduksjon i ramme: 1 %	-139	-139	-139	-139
Aurvoll skole	Omstillingsmidler i påvente av budsjettmodell	-495	-495	-495	-495
Aurvoll skole	Reduksjon pedagogstilling	-	-	-750	-750
Aurvoll skole	Svømmeundervisning Øyer ungdomsskole	-80	-80	-80	-80
Aurvoll skole	Utfasing stillingsengasjement	-	-	-250	-250
Aurvoll skole	Utfase iPad 1.-3. trinn	-20	-40	-40	-40
Solvang skole	Omstillingsmidler i påvente av budsjettmodell	-1 095	-1 095	-1 095	-1 095
Solvang skole	Reduksjon 2 pedagogstillinger	-	-	-1 375	-1 375
Solvang skole	Reduksjon morsmålslærerstilling	-22	-53	-53	-53
Solvang skole	Utfase iPad 1.-3. trinn	-40	-80	-80	-80
Øyer ungdomsskole	Omfordeling i henhold til framskrevet budsjettmodell	-99	-1 025	-1 767	-2 080
Øyer ungdomsskole	Reduksjon pedagogstilling - fra 2 til 3 klasser på trinn	-130	-320	-320	-320
Kultur og fellestjenester	Kulturprisen - deles ut annethvert år	-30	-	-30	-
Bolig og eiendom	Reduksjon i ramme	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Plan og utvikling	Planressurser E6 utgår	-400	-800	-800	-
		-6 217	-9 929	-10 951	-10 434

Kommentarer til tiltakene

Ved å holde en stilling vakant planlegges en mindre besparelse i Sentraladministrasjonen i 2022.

Kjøp av tjenesten kvalitetskoordinator fra Lillehammer kommune ble sagt opp med virkning fra 1.10.2021, og funksjonen vil bli ivaretatt internt i Øyer. Tiltaket får helårseffekt i 2022.

Tilskudd til World cup Kvitfjell og bredbåndsmidler var bevilgninger i 2021 og videreføres ikke.

Som følge av høye strømpriser vil kommunens nettoinntekter fra konsesjonskraft øke. Det er lagt inn en økning i 2022 og deretter en reduksjon økonomiplanperioden, ut fra prognoser som foreligger på nåværende tidspunkt.

Utgifter til skoleskys er redusert i 2022 ut fra nivået inneværende år.

Ut fra behovene som er kjent per i dag vil det frigis midler til spesialpedagogisk hjelp barnehage fra 2022.

Barnehagens reduksjon i budsjetttramme er forutsatt løst ved feriestengt barnehage to uker i juli og med det redusert vikarbruk. Dette krever en endring av vedtekter.

iPad for 1. - 3.trinn fases ut for begge barnekolene. Det er vurdert at skolene kan finne andre undervisningsmetoder for å gi de yngste barna grunnleggende digitale ferdigheter som er forutsatt i læreplanverket.

Kommunedirektørens budsjettframlegg la opp til reduksjon av én pedagogstilling på Aurvoll og to pedagogstillinger på Solvang fra 01.08. 2021. Tiltakene vil gi seg utslag i redusert voksenteitet for elevene, og gi mindre rom for tidlig innsats til de elevene som trenger det. Formannskapet innstiller på at pedagogstillingene opprettholdes i 2022-23 og at behovet vurderes på nytt etter to år.

På Aurvoll utfases et engasjement som miljøterapeut fra 2024. Dette er en ressurs for skolemiljøet og for de elever som trenger noe ekstra støtte, men kommer ikke inn under det som er lovpålagt fra 2024. Skolen har i flere år hatt svømmeundervisning på Jorekstad og det er forutsatt en innsparing ved at dette flyttes til Øyer ungdomsskole.

Solvang skole reduserer med en 20 % morsmåslærerstilling. Denne stillingsreduksjonen vil kreve oppsigelse.

Øyer ungdomsskole sparer ca 0,4 årsverk ved å redusere antall klasser på neste års 8. trinn til to klasser. Utover i perioden vil det gi utfordringer for ungdomsskolen at vedtatt ressursmodell viser en omfordeling mellom barne-skolene og ungdomsskolen, spesielt fra 2024 og det må jobbes godt med tiltak som vil ha en langsiktig effekt i løpet av 2022.

Helse og familie må redusere tjenesteomfanget på enkelte av sine fagområder. Dette søkes løst gjennom naturlig avgang, samt strammere ressursutnyttelse.

Hjemmetjenestene må effektivisere tjenester, og det forventes en effekt av at Tildeling etableres som egen enhet.

Øyer helsehus har store utfordringer også i 2022. Det må jobbes med mer effektiv ressursutnyttelse (jfr. prosjekt "Innovativ bemanningsledelse"), og en må se på hvordan noe spisskompetanse kan utnyttes på en bedre

måte, og i samarbeid med andre tjenester (eventuelt også interkommunalt). Velferdsteknologi må benyttes aktivt for å trygge innbyggere i hverdagen med redusert bemanning.

Miljøtjenester må tilpasses tilgjengelig budsjetteramme. Tjenestetilbudet reduseres gradvis der det er mulig uten å sette liv og helse i fare.

Det er lagt inn en reduksjon i ramma til Bolig og eiendom som en del av salderingen i kommunedirektørens budsjettforslag. Reduksjonen planlegges hovedsakelig løst ved redusert vedlikehold.

Kommunedirektøren foreslår at økte planressurser knytta til E6-reguleringen tas ut av økonomiplanen. Det forutsettes at oppgaven løses innenfor eksisterende ramme.

I formannskapetets innstilling til økonomiplan forventes det at prosesser med fornying og omstilling i 2022 vil bidra til innsparing i drift til å finansiere opprettholdelse av pedagogstillinger på Aurvoll og Solvang i 2023, samt årlig bevilgning til bredbåndmidler i 2023-25.

Samlet legges det fram kostnadsreduserende tiltak på 6,2 millioner kroner i 2022. Flere av tiltakene vil få helårseffekt fra 2023 og nedtaket er større mot slutten av planperioden.

Tiltak som øker driftsutgifter eller inntektsreduksjoner

Tiltak som gir økte utgifter i økonomiplanperioden, med utgangspunkt i opprinnelig budsjett 2021.

Tiltak	Tiltak	2022	2023	2024	2025
Sentraladministrasjon	Tildelingskontor: 1,2 årsverk fra 1.1.2022 - KS-sak 96/21	960	960	960	960
Folkevalgte	Valg		180		180
Folkevalgte	IKT-løsninger folkevalgte - KS-sak 46/21	10	10	10	10
Folkevalgte	Kontrollutvalgets budsjett - KU-sak 35/21	65	65	65	65
Interkommunalt	Samlet budsjettøkning fra 2021: Helseregionen	112	112	112	112
Interkommunalt samarbeid	Samlet budsjettøkning fra 2021: Økonomi, landbruk, LRBV og LRV	725	725	725	725
Interkommunalt samarbeid	Barnevern (barnevernreform, bortfall stillingsrefusjon, økte ressurser i barnevernsheten)	4 855	5 176	5 176	5 176
Fellesutgifter	Mjøsbyen: Deltakeravgift - KS-sak 81/21	60	60	60	60
Fellesutgifter	Hafjell Nasjonalanlegg - økt årlig bidrag 2022-27	217	217	217	217
Fellesutgifter	Årlig bevilgning bredbåndsmidler	760	760	760	760
Fellesutgifter	Fornyning og omstilling 2022 - ressurser til gjennomføring	1 000	1 000	1 000	1 000
Fellesutgifter skole	Inntektsgradert foreldrebetaling	200	200	200	200
Fellesutgifter barnehage	Tilskudd til private barnehager	1 500	1 550	1 604	1 660
Aurvoll skole	Omfordeling i henhold til framskrevet budsjettmodell	794	1 054	1 232	1 387
Solvang skole	Omfordeling i henhold til framskrevet budsjettmodell	2 297	3 396	3 780	4 116
Helse og familietjenesten	Midler til kommunalt boligtilskudd (tidligere øremerka)	-	1 000	1 000	1 000
Øyer helsehus	Økte IKT-utgifter telefon-pasientvarslingssystem - KS-sak 85	85	85	85	85
Øyer helsehus	Avdelingsleder 3 - KS-sak 96/21	850	850	850	850
Øyer helsehus	For høy inngangsfart 2022	3 400	3 400	3 400	3 400
Hjemmetjenester	For høy inngangsfart 2022	750	750	750	750
Miljøtjenester og	For høy inngangsfart 2022	1 000	1 000	1 000	1 000
Kultur og fellestjenester	Økt tilskudd til ØTKR - renter og avdrag orgellån	52	52	52	52
Bolig og eiendom	For høy inngangsfart 2022 - energibudsjett	1 000	1 000	1 000	1 000
Plan og utvikling	Planressurser E6 - KS-sak 28/21	400	800	800	-
Plan og utvikling	Styrket planavdeling KDP Øyer sør og kommunal planstrategi - KS-sak 69/21	800	800	-	-
Plan og utvikling	KDP Øyer sør: ekstern kompetanse - KS-sak 95/21	600	-	-	-
Plan og utvikling	For høy inngangsfart 2022	300	300	300	300
		22 792	25 502	25 138	25 065

Kommentarer til tiltak som øker driftsutgifter

Interkommunalt samarbeid har en samla budsjettøkning på 725 000 kroner fra 2021 til 2022. Fellesenhetene ble utfordret på 3 % budsjettreduksjon og dette har vært utgangspunktet for økonomi, innføring, landbruk, brann og næring. Husleieøkning om følge av ny brannstasjon på Lillehammer medfører en økning i driftsutgiftene til brannsamarbeidet. Helseregionsamarbeidet gir økte utgifter for Øyer kommune på 112 000 kroner i 2022.

Ny barnevernlov ble vedtatt i Stortinget i 2021 og trer fullt i kraft i 2023. En del endringer er vedtatt med virkning fra 2022. Endringene skal samlet sett gi et bedre barnevern, og gir kommunene sterkere insentiver til å jobbe fore-

byggende. Økonomiske konsekvenser er betydelige for Øyer allerede fra 2022. Kommunene får alle kostnader knytta til fosterhjemstarbeid, noe som tidligere har ligget til fosterhjemstjenesten i Bufetat. Dette krever økte stillingsressurser i barnevernssamarbeidet som er etablert med Gausdal kommune. Det legges opp til en økning på ett årsverk, med halvårseffekt i 2022 og helårseffekt fra 2023. Videre øker egenandeler for bruk av institusjonsplasser med ca 150 %. Øyer har i dag flere plasseringer i institusjon. Økt økonomisk ansvar kompenseres gjennom økt rammetilskudd, men blant annet pga. nivået på institusjonsplasseringer blir Øyer underkompensert med 1,3 millioner kroner i 2022.

Det er lagt inn en økning på kommunes årlige bidrag til snøproduksjon i Hafjell Nasjonalan-

legg på kr 217 000 kroner. Gjennom finansieringsavtalen fra 2015 mellom Hafjell Alpinsenter AS, Norges Skiforbund og Øyer kommune, forpliktet kommunen seg til å yte et tilskudd på til sammen 7,3 millioner kroner over 12 år. Hittil har årlig innbetaling vært på 0,5 millioner kroner. For å innfri forpliktelsen foreslås det å øke årlig beløp til 717 000 kroner fra 2022.

Formannskapet innstiller på at det avsettes 760 000 kr årlig til bredbåndsutbygging i økonomiplanperioden for å sikre egenandel til bredbåndsmidler fra fylkeskommunen.

Det er nødvendig å jobbe videre med omstilling og fornying i 2022 for å få aktivitetsnivået i kommunen i balanse. Det foreslås å avsette 1 million kroner til prosessarbeidet.

Som følge av at foreldrebetaling for SFO blir inntektsgradert vil kommunen få reduserte brukerbetaling i størrelsesorden 0,2 millioner kroner.

Tilskudd til private barnehager 2022 beregnes ut fra kommunalt regnskap 2020, og gir økte satser og samlet økt tilskudd for neste år på 1,5 million kroner.

Budsjettmodellen som er utarbeidet for grunnskolen i Øyer viser behov for en omfordeling mellom skolene. Dette gir økte budsjetttrammer for Aurvoll og Solvang, med en opptrapping i økonomiplanperioden.

Det er lagt inn økte budsjetttrammer for Øyer helsehus, Hjemmebaserte tjenester og Miljø-

tjenester og bofellesskap som følge av at inngangsfarten til 2022 er for høy i tjenestene. Økningen ivaretar noen av utfordringene, men det må jobbes aktivt med mer kontroll på utgiftssiden.

Budsjetttrammen til Kultur og fellestjenester økes med kr 52 000 årlig i økonomiplanperioden for å gi økt tilskudd til Øyer og Tretten kirkelige råd. Det økte tilskuddet gis for å dekke renter og avdrag på orgellån.

Inngangsfarten til 2022 er for høy også for Bolig og eiendom og Plan og utvikling. For Bolig og eiendom skyldes ubalansen at energibudsjettet ble redusert i 2021, på bakgrunn av et år med svært lave energipriser og mindreforbruk på strøm. Etter at budsjetttrammen ble redusert har det vært en sterkt økning i energiprisene og budsjetttrammen er urealistisk.

Samlet gir dette utgiftsøkende tiltak på 22,7 millioner kroner i 2022, og noe høyere de neste tre årene i planperioden.

I tillegg til disse tiltakene er det avsatt 4,4 millioner kroner til dekning av lønns- og prisvekst 2022. Det avsatte beløpet er 2,6 millioner kroner for lavt til å dekke anslått deflator på 2,5 % (3,2 % lønnsvekst og 1,6 % prisvekst), og innebærer i realiteten et kutt i tjenesteeheters rammer.

OVERORDNA MÅL OG FØRINGER

HOVEDUTFORDRINGER I ØKONOMIPLANPERIODEN

FNs bærekraftsmål i et lokalt perspektiv

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. FNs bærekraftsmål består av til sammen 17 mål og 169 delmål som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn.

FNs bærekraftsmål kan inndeles i tre dimensjoner – økonomisk bærekraft, sosial bærekraft og miljømessig bærekraft. Øyer har utfordringer knyttet til alle de tre bærekraftdimensjonene, og bør ha en helhetlig og balansert tilnærming i alle beslutningsprosesser.

Bærekraftmålene hjelper oss til å løfte blikket, styre i riktig retning og utvikle gode løsninger lokalt – som også bidrar globalt.

Målene og de tilhørende tiltakene i Øyer kommunes planverk skal bidra til gjennomføringen av FNs bærekraftsmål, enten det er på miljø, folkehelse, kultur, næring eller hvordan vi arbeider med innbyggerinvolvering.

FNs bærekraftsmål er et spennende rammeverk for lokalpolitikken som også setter vår egen politikk og våre prioriteringer i et internasjonalt perspektiv. Iverksettingen av tiltak i Øyer kommunes vedtatte planverk vil bidra til at Øyer kommune blir mer bærekraftig.

Ved utarbeidelse av kommunal planstrategi 2022-2023 valgte Øyer kommune å fokusere spesielt på bærekraftsmål 17: *Samarbeid for å nå målene.*

Skape forståelse for at aktiviteten i tjenesteytingen er tilpasset budsjett-rammene

Øyer kommune har over en del år vist at vi har problemer med å oppfylle kommunelovens bestemmelser om budsjettdisiplin i forhold til de politiske vedtakene som er gjort. Innimellom er det både forklarlig og naturlig at rammebetingelsene endrer seg i løpet av årene, som videre endrer budsjettforutsetningene. Det må innskjerpes at dette må rapporteres og meldes som sak før tiltak settes i verk. I økonomiplanperioden vil vi ha høyt fokus på dette og skape en kultur for budsjettdisiplin og en absolutt respekt for de politiske budsjettvedtakene.

Rapportering til politisk nivå gjennom årene viser at Øyer kommune har merforbruk innen helse og omsorg og på grunnskole. Dette har gjort budsjettsituasjonen ekstra krevende over år, og det er helt nødvendig å justere tjenestetilbudet i tråd med dette. For å komme ned på et aktivitetsnivå som er i samsvar med inntektene våre, må kommunen redusere antall årsverk. Dette er det langsiktige perspektivet i økonomiplanen. Antall grunnskoleelever er stabilt. I økonomiplanperioden er det en økning i antall eldre over 67 år, med en sterk vekst i fortsettelsen. For å møte denne utfordringen må det settes av ressurser til å gjennomføre innovasjonsprosjekter med tanke på turnus, styrke frivillig innsats og sette egenomsorg på dagsorden.

I innledningen til økonomiplanarbeidet for perioden 2022-2025 har vi hatt sterkt fokus på hvordan vi skal bli flinkere til å holde budsjett-rammene. Budsjettdisiplin handler mye om kultur. Dette har vi grepet fatt i og vi både håper og tror at vi skal bli atskillig flinkere på dette viktige området.

Det er viktig å være oppmerksom på at kommunene får utvida sin oppgaveportefølje uten at dette blir fullt ut økonomisk kompensert fra staten. I tillegg ligger det utfordringer som kommunen må løse for å holde oppe økonomien og omfanget av tjenesteproduksjonen. Ikke minst er tallet på innbyggere viktig sammen med attraktivitet og nyetableringer innen næringslivet.

Vi vet at det er store forventninger til Øyer kommune som over tiår har levert gode tjenester. Det er viktig å ha en god dialog med innbyggerne og de tilsatte om at kommunøkonomien blir svakere, og at vi greier å kommunisere en realisme i hvilke tjenester vi kan tilby og dermed være med og normalisere forventningsnivået til våre innbyggere.

Det må jobbes med holdninger, motivere til nytenking og skape en organisasjonskultur der alle tar ansvar for å bidra til å tilpasse drifta til vedtatte økonomiske rammer. Samlet sett må det være et mål å sørge for at det blir skapt mest mulig velferd for pengene som blir bevilget til drift.

Det vil alltid være krevende å jobbe med endringer og justere ned forventninger. Vi har likevel et godt utgangspunkt, gjennom at vi på de fleste områdene leverer gode tjenester.

Netto driftsresultat – økt handlingsrom

Vedtatte handlingsregler i Øyer kommune sier at vi skal budsjettere med et netto driftsresultat som tilsvarer 1,75 prosent av driftsinntektene. For Øyer vil dette si at netto driftsresultat i økonomiplanperioden bør ligge på 10-11 millioner kroner. Dette vil kunne gi en avsetning til disposisjonsfond for hvert av årene. Gjennom fondsavsetninger vil kommunen bygge opp en økonomisk buffer som kan møte framtidige uforutsette behov, premieavvik eller brukes som egenandel i investeringsprosjekt,

samtidig som det er med på å sikre kommunen mot en renteøkning – noe som er svært viktig med tanke på kommunens høye gjeld.

I 2019, ved regnskapsavslutning for 2018, ble det etablert et pensjonsfond der årets premieavviket ble avsatt til. Det er nødvendig å følge dette prinsippet framover for å sikre inndekning for kommunens framtidige pensjonsforpliktelser.

Nye oppgaver, mindre penger – krav om innovasjon

Opp gjennom årene har kommunene fått utvidet sin oppgaveportefølje fra staten uten at dette nødvendigvis har blitt økonomisk kompensert.

Hvert år blir øremerka midler innlemmet i statsbudsjettet. Dette kommer ofte fram som en økning i frie inntekter. Samtidig får kommunen nye oppgaver som ikke fullfinansieres. Fra 2022 ses dette blant annet innenfor barnevern. Tidligere kommunal- og moderniseringsminister har uttalt at slike differanser ligger innenfor kravet til nytenkning og innovasjon for kommunene.

At staten stiller krav om at vi skal bli flinkere til å utvikle en billigere drift er et forståelig krav. Og vi ser at dette følger regjeringer uansett konstellasjon.

Dette utfordrer kommunene til å bli mer systematiske, strukturerte og strategiske i forhold til innovasjonsevne. Vi må flagge kravet om å finne nye og bedre måter å løse oppgaver på uten at det ligger et politisk vedtak om det på bordet. Det er viktig å bygge en kultur der det appelleres til nytenkning og at dette belønnes og anerkjennes.

En del av innovasjonsarbeid er å ta mer i bruk digitale løsninger, og det ble lagt inn årlige gevinstrealiseringer som følge av dette fra 2020.

Forbedre integreringsarbeidet av bosatte flyktninger

For få av flyktningene som bosettes kommer seg ut i arbeid de første tre årene. Dette innebærer utfordringer for kommunene.

Øyer kommune som organisasjon må bli flinkere til å ta inn flyktninger på arbeidstrening og språktrening. Å kunne funksjonelt norsk er avgjørende for å komme seg inn på arbeidsmarkedet.

Det blir gjort mye bra rundt omkring i norske kommuner, og det er viktig å etablere erfaringsnettverk slik at vi kan dele på suksesser.

Legge til rette for positiv samfunnsutvikling og øke folketallet

Øyer kommune har et variert næringsliv, med landbruk og reiseliv som «spydspisser». Arbeidsledigheten er lav, og skatteinngangen til kommunen er god. Dette forteller at folk er i produktivt arbeid og vi har et næringsliv som går godt.

Det er viktig at vi legger til rette for nyetableringer og har næringsarealer tilgjengelige når etterspørselen er der. Det er ikke minst viktig å ha en offensiv strategi i forhold til utbyggingen av ny E6 fram til Øyer, og hva vi kan få ut av dette.

Det er uttalt i regionen nå at Øyer er en prioritert kommune med tanke på mer plasskrevende næringsetablering. Denne muligheten må vi ta vare på.

Hafjell er sentral i Øyer og det er viktig at vi får til en økt aktivitet om sommeren. Hafjell kan vise fram svært positive tall for de siste sesongene og dette gir store positive ringvirkninger for Øyer kommune.

Øyer kommune har nettopp vedtatt ny arealplan for kommunen. Nå står den vært viktige

kommunedelplanen for Øyer Sør for tur. Denne planen vil danne grunnlag for ytterligere vekst i kommunen, men samtidig vet vi at det er et press i krysningspunktet mellom utbygging og vern.

Vi må bli flinkere til å profilere oss på kvalitet. Vi vet blant annet at småbarnsforeldre er ut etter gode barnehagetilbud, god grunnskole og et lokalsamfunn med aktivitetsmuligheter. Dette har Øyer og det gjør oss til en attraktivt bostedskommune.

Legge til rette for frivillig innsats som supplement til det offentlige hjelpeapparatet

Mange hevder at vi har fått en ny sektor i kommunal virksomhet. Frivilligheten har blitt et nasjonalt satsingspunkt, og særlig gjelder dette i forhold til helse og omsorg.

Mange lokalsamfunn har i alle år lent seg på det frivillige arbeidet – ikke minst innen idrett og andre organisasjoner som Speideren, Bygdeungdomslagene m.m. Det nye er at det er signaler om at kommunene må legge bedre til rette for den frivillige innsatsen om vi skal klare å møte de store utfordringene når etterkrigsgenerasjonen blir pensjonister.

Det foregår mye godt frivillig arbeid i Øyer kommune som vi må utvikle videre. Vi har utarbeidet en plan for frivillig arbeid i kommunen, noe som kan bidra til enda bedre samordning og interesse for frivilligheten generelt.

Frivillighet er ikke bare for pensjonister og det er derfor spennende å se hvordan flere kommuner greier å knytte til seg ungdom til f.eks. sosialt samvær og bistand for eldre.

2022 er frivillighetens år og dette vil sette sitt preg på kommunen gjennom hele året.

Digitalisering av tjenester og tydelig informasjon til innbyggerne

Informasjon om kommunale tjenester skal være lett tilgjengelig for brukere og framtidige brukere. Kommunens hjemmeside er hovedkanalen for utadretta informasjon, og skal være lett å finne fram i.

Forventningene til de kommunale tjenestene er på flere områder høyere enn det som er mulig å innfri. Tydelig informasjon kan være med på å justere forventningene.

Digitalisering av tjenester blir stadig viktigere og vil øke sterkt i årene som kommer. Innbyggerne og andre brukere av kommunale tjenester har økende forventninger om å kunne løse oppgaver elektronisk og utenfor normal åpningstid i kommunen. Dette medfører et større press på kommunene om å rigge en del tjenester digitalt. Dette betyr igjen at vi må ha digital kompetanse lokalt for å støtte opp om arbeidet for å imøtekomme morgendagens krav.

Kommunen må også styrke informasjonsarbeidet overfor reiseliv og turister. Turisttrafikken har hatt kraftig vekst de senere årene, og stadig flere bruker mer tid i vår kommune, noe som utgjør en stor verdi for kommunen. Det blir viktig å betjene våre deltidsinnbyggere på en god måte slik at de aktivt kan ta del i livet i Øyersamfunnet.

Fokus på nærværarbeid

Høyt sjukefravær medfører økonomiske utfordringer og en ustabilitet i tjenesteytingen, og i verste fall kan det gå utover kvaliteten på tjenestene på sikt.

Øyer kommune må prioritere å øke nærværet. Erfaringsmessig kommer organisasjoner godt ut som har god medarbeiderinvolvering, god informasjonsflyt og ikke minst et godt arbeidsmiljø.

Øyer kommune er en IA-bedrift og vi jobber godt sammen med Arbeidslivssenteret om tiltak i handlingsplanen som er utarbeidet.

Et sentralt punkt i dette arbeidet er å gjøre oss mer fleksible og flinke til å legge til rette for arbeidstakere som i en tidsavgrensa periode har redusert arbeidsevne. Samarbeidet med fastlegene må videreutvikles og styrkes. Nærværarbeid skal være tema på personalmøter.

I styringskortet til hver enkelt tjenesteenhet kommer ambisjonene om redusert sykefravær/økt nærvær fram.

Rekruttere og beholde kompetanse

Øyer kommune må arbeide med videreutvikling av kompetanseplaner slik at den gir bedre oversikt over kompetansebehov for de ulike tjenesteenhetene. Planen vil da kunne være et viktig og godt redskap i rekrutteringsarbeidet. Å være aktiv i kampen om arbeidskraft vil bli mer og mer viktig. For å kunne beholde kompetente medarbeidere (yngre og eldre) er det nødvendig med økonomiske middel/tiltak til faglig oppdatering og utvikling gjennom kurs og seminarer, stipendordninger (til grunnutdanning og videreutdanning).

Å synliggjøre kommunesektoren sin mangfoldighet av stillinger og interessante arbeidsoppgaver for egne ungdommer blir viktig slik de kan ta det med i vurdering av yrkesvalg og utdanning.

Regjeringa sin satsing, Kompetanseløftet 2020 innen helse og omsorg, har medført tilpassa utdanninger for personer i arbeid og tilskuddsordninger. Dette har ikke Øyer kommune brukt i stor nok grad og vi må ha et større fokus på dette i perioden 2022–2025. En stor utfordring for Øyer kommune er å sikre rekruttering og tilstrekkelig kompetanse innen helse og omsorgstjenestene.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

RESULTAT OG KVALITETSMÅL

Balansert resultatstyring er et rapporterings- og styringssystem som gir oppdatert og balansert styringsinformasjon både til enhetsleder, kommunedirektør og politisk nivå. Det er et strategisk verktøy som skal hjelpe oss til å se sammenhengen mellom mål, tiltak og resultater. Helhetlig styring bygger på at mål for kommunens virksomhet settes ut fra ulike perspektiver. Ved å gjøre bruk av balansert resultatstyring som metode forsøker man å tydeliggjøre kommunens strategier. Ordet balansert henpeiler på at det lages flere ulike fokusområder slik at det oppnås en mer mangesidig oversikt og bedre balanse i styringen. Tradisjonelt har økonomiske mål og resultater vært dominerende ved styring av kommunen, mens innen helhetlig styring tas også annen tilgjengelig styringsinformasjon i bruk på en systematisk måte. Fokus skal rettes mot flere forhold samtidig. I Øyer har vi bestemt seg for følgende tre perspektiver:

- Økonomi
- Brukere/Tjenester - Tjenestekvalitet
- Medarbeidere

Disse tre perspektivene skal være gjennomgående for hele organisasjonen. Hver tjenesteenhet skal ha et styringskort og viser hvordan de skal måle ønska resultat. I datafangsten vil vi bruke Bedrekommune.no, samt tall fra GSI, IPLOS, Skoleporten og Kostra.

MÅLEOMRÅDE

For at et styringssystem skal fungere, må arbeidet oppleves meningsfylt og det kan ikke være for arbeidskrevende. Av den grunn har vi valgt ut tre områder, sjøl om vi har ambisjoner om å utvide det noe. Men i første omgang er det viktig å få med seg alle tjenesteenhetene.

1. Brukerperspektivet – opplevd og målt kvalitet
2. Medarbeiderperspektivet – opplevd og målt kvalitet
3. Økonomi – målt kvalitet

OVERORDNA STYRINGSKORT

MÅLEOMRÅDE	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Netto økning folketall i %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %
Bosetting av flyktninger	10	10	10	10	10
Arbeidsledighet i %	< 2,8 %	< 2,7 %	< 2,6 %	2,5 %	2,5 %
Korrigert netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %
Disposisjonsfond i % av sum driftsinntekter	10 %	10 %	10 %	12 %	12 %
Lånegjeld (korrigert) i % av brutto driftsinntekter	< 75 %	< 75 %	< 75 %	< 75 %	< 75 %
Avvik i forbindelse med statlige tilsyn	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1
Snittresultat for brukerundersøkelser	4,1	4,2	4,3	4,3	4,3
Snittresultat for medarbeiderundersøkelser	4,3	4,4	4,5	4,5	4,5
Fravær i % – kommunen som helhet	< 5,7 %	< 5,6 %	< 5,5 %	< 5,4 %	< 5,4 %
Netto arbeidsplasser	+ 5	+ 8	+ 8	+ 8	+ 8
Økning i besøksturisme	+5 %	+5 %	+5 %	+5 %	+5 %
Nye ladestasjoner i Øyer	1	1	1	1	1

Barnehage – Felles for Mosjordet og Vidarheim

MÅLEOMRÅDE	Mål	Mål	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Foreldresamtaler	2 per år	2 per år	2 per år
Foreldremøter	2 per år	2 per år	2 per år
Samarbeidsutvalgsmøter	3 per år	3 per år	3 per år
Brukertilfredshet (Mosjordet)	4,2		4,4
Brukertilfredshet (Vidarheim)		4,4	
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Medarbeidertilfredshet (Vidarheim)	4,2		4,4
Arbeidsmiljø (Vidarheim)	4,2		4,4
Medarbeidertilfredshet (Mosjordet)		4,4	
Arbeidsmiljø (Mosjordet)		4,4	
Nærvær	> 95,5 %	> 95,5 %	> 95,5 %
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	1 per 7 barn 1 per 14 barn	1 per 7 barn 1 per 14 barn	1 per 7 barn 1 per 14 barn
ØKONOMI			
Årsregnskap	Balanse	Balanse	Balanse
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	1

Aurvoll skole

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Nasjonale prøver 5.trinn. Lesing, regning og engelsk	=langsgj.snitt	=langsgj.snitt	=langsgj.snitt
Mobbing, elevundersøkelse	0	0	0
Trivsel for elevene, elevundersøkelse	>landsgj.snitt	>landsgj.snitt	>landsgj.snitt
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	>96%	>96%	>96%
Desentralisert kompetanseutvikling	1 lærer	1 lærer	1 lærer
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	1

Solvang skole

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Nasjonale prøver 5.trinn. Lesing, regning og engelsk	=langdsgj.snitt	=langdsgj.snitt	=langdsgj.snitt
Mobbing, elevundersøkelse	0	0	0
Trivsel for elevene, elevundersøkelse	>landsgj.snitt	=langdsgj.snitt	>landsgj.snitt
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	>95%	>95%	>95%
Desentralisert kompetanseutvikling	2 lærere	2 lærere	2 lærere
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	2	2	2

Øyer Ungdomsskole

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Nasjonale prøver 9.trinn. Økning med minst 5 skalapoeng fra prøvene i 8.trinn	5 poeng	5 poeng	5 poeng
Eksamensresultater: Over snitt i Oppland og landet alle skriftlige fag	>Innlandet/Norge	>Innlandet/Norge	>Innlandet/Norge
Mobbing, målet 0, målt etter elevundersøkelsen	0	0	0
Trivsel. Høy trivselsfaktor målt etter elevundersøkelsen	90 %	90 %	90 %
Elever og foresatte skal være stolte over å gå på, ha ungdommer ved Øyer ungdomsskole	90 % på høyeste nivå	90 % på høyeste nivå	90 % på høyeste nivå
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Kompetanseutvikling; gjennomføre plan for dette	3 i etter/ videreutdanning + alle fagfornyelsen	4 i etter/ videreutdanning + alle fagfornyelsen	Fortsette etter/ videreutdanning + utvikling av fagfornyelsen
Sosiale tiltak for å vedlikeholde og bedre vårt allerede gode voksenmiljø	4 tiltak	3 tiltak	3 tiltak
Gjennomføre årlig medarbeidersamtale	100 %	100 %	100 %
Nærvær	>95 %	>95 %	>95 %
ØKONOMI			
Regnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	1 årlig

Helse og familie

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Brukermedvirkning og brukerdiallog	FIT Psykisk helse	Gjennomføre BU FIT Psykisk helse Pårørendekontakt	
Tilgjengelighet:		Pårørendekontakt	
Antall klienter på langtids økonomisk sosialhjelp	<45	<40	
Antall i arbeid eller utdanning etter gjennomført introduksjonsprogram	65 %	65%	
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	>95 %	>95	
Medarbeidertilfredshet – bruk av egen kompetanse	4,2	4.2	
Medarbeidere skal oppleve motivasjon i sin jobb	4,2	4.2	
Medarbeidersamtaler	Årlig	Årlig	
ØKONOMI			
Månedlig gjennomgang med økonomisjef og rådmannsnivå	100 %	100%	
Årsregnskap	0	0/Balanse	
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	Oppgradere PC-park	
Digitalisering	Delta i prosjekt	Delta i prosjekt	

Øyer helsehus

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Brukertilfredshet	4,1	4,1	
Ny velferdsteknologi	1 tiltak	1 tiltak	
Økt andel sykepleierstillinger	Tilsette fast i alle sykepleierstillinger	Tilsette fast i alle sykepleierstillinger	40%
Partssamarbeid med frivilligheten	1-2 samarbeidsavtaler	1-2 samarbeidsavtaler	
Etablere 4 nye plasser – Langtid	Tilsette avdelingsleder 3 (tettere oppfølging av ansatte og kunne gjennomføre medarbeidersamtaler)	Den 3 avdelingslederen tilsatt og fullført opplæring/inkludering i ansattgruppa + Intern omorganisering på avdelingsledernivå	
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	> 92 %	> 92%	
Korttidsfravær	< 3 %	< 3%	
Gjennomførte medarbeidersamtaler		>80 %	>100 %
ØKONOMI			
Månedlig gjennomgang med økonomisjef og rådmannsnivå	100 %	100%	
Årsregnskap	0	0	
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1-2	

Hjemmebaserte tjenester

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Brukertilfredshet	4,1	4,1	
Økt andel sjukepleierstillinger	50/50	50/50	
Øke stillingen Kreftkoordinator	50 %	---	20%
Øke til palliativt team/medisinsk oppfølging		10%	
Tidlig innsats – reduksjon antall pasienter i vedtakstid	Ned 8 %	--	
Gjennomgang BUM rapport – samsvar tiltak/vedtak, endre/reducere		X 6/år	
Øke brukermedvirkning, vurderingsbesøk		100%	
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	93 %	93%	
Korttidsfravær	<3 %	<3%	
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100 %	100%	
ØKONOMI			
Månedlig gjennomgang med økonomisjef og rådmannsnivå	100 %	100%	
Årsregnskap	0	0	
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	

Miljøtjenester og bofellesskap

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Økt andel vernepleierstillinger	50 %	50%	50%
Utvikle miljøtjenesten, botilbud unge + samarbeid med HT			
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Medarbeidertilfredshet	4,0	4,0	4,0
Arbeidsmiljø	4,0	4,0	4,0
Nærvær	>92 %	>92 %	>92 %
Korttidsfravær	<3 %	<3 %	<3 %
Gjennomførte medarbeidersamtaler	>90 %	>90 %	>90 %
ØKONOMI			
Månedlig gjennomgang med økonomisjef og rådmannsnivå	100 %	100%	100%
Årsregnskap	0	0	0

Kultur og fellestjenester

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Andel grunnskoleelever i kulturskolen	41 %	41 %	43 %
Andel elever i kulturskolen med minoritetsbakgrunn	5 %	6 %	7 %
Utlån bibliotek. «Meråpent» bibliotek etableres i I a 2022	>2020	>2020	>2022
Ungdomsklubben (målgruppe 13 – 20 år): Besøk i klubben og deltakelse på andre aktiviteter i regi av ungdomsklubben. Gjennomsnittlig antall deltakere.	>2019	20 delt.	20 delt.
Antall partnerskapsavtaler mellom Øyer kommune og frivillige lag/foreninger		5	10
Brukerundersøkelse – Bedre kommune.no, gjennomsnittlig skår		4,2	
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
KS sin 10-FAKTOR-medarbeiderundersøkelse: Gjennomsnitt av 10 faktorer	4,1	–	4,5
Nærvær	>96 %	>96 %	>96 %
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100 %	100 %	100 %
ØKONOMI			
Tilskuddsportalen - antall brukere: Ansatte i kommunen og frivillige lag/foreninger	-	45	60
Årsregnskap	Balanse	Balanse	Balanse
Prosjekt «Øyer kommunes oppfølging av Fritidserklæringen» – sammen med Helse og familietjenesten	1	1	1
4. trinn-prosjektet på Solvang: Utvidet skoledag med en time midt på dagen mandag, tre ulike aktiviteter: Fysisk aktivitet, kultur- og utforskeraktivitet. Utviding til Aurvoll fra høsten 2022.	1	1	1

Bolig og eiendom

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Dokumenterte klager på utført renhold	<5	<4	<4
Salg av kommunale boliger	2	2	6
Belegg i kommunale boliger	>95%	>95%	>95%
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Medarbeidertilfredshet	75%	75%	80%
Nærvær	>95%	>95%	>95%
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100%	100%	100%
Gjennomført fagbrev som byggdrifter eller renholdsoperatør	1	2	3
ØKONOMI			
Årsregnskap	Balanse	Iht budsjett	Iht budsjett
Innovasjonsprosjekt/tiltak: Innføre digitalt program for håndtering av leieavtaler, vedlikeholdsavtaler, kontrakter	X IK-Bygg	X IK-bygg	

Veg, vann og avløp

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Antall avvik på drikkevann	0	0	0
Antall avvik på avløp	0	0	0
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Medarbeidertilfredshet	Status	økt	økt
Nærvær	Status	økt	økt
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100%	100%	100%
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Innovasjonsprosjekt/tiltak	1	1	1

Plan og utvikling

MÅLEOMRÅDE	Mål	MÅL	
BRUKERPERSPEKTIVET	2021	2022	2023-25
Byggesaker behandlet innen tidsfristen	98 %	98 %	99 %
Planer behandlet innen tidsfristen		100 %	100 %
Digitalisering av byggesaksarkiv	Oppstart	Oppstart	Ferdig
MEDARBEIDERPERSPEKTIVET			
Nærvær	98 %	98 %	98 %
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100 %	100 %	100 %
ØKONOMI			
Årsregnskap	0	0	0
Økonomisk effektiviseringseffekt av eByggesak		0	5-10 %

HVORDAN NÅ MÅLENE?

ÅRSHJUL	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	SEP	Okt	Nov	Des
Kostra-rapport.	X	X										
Iplos-rapportering	X											
Rekneskapsavsl.	X	X										
Kostraanalyse			X									
Årsmelding utarbeides		X	X									
Korrigerings Kostra				X								
Resultatdialog			X	X								
Medarbeiderundersøkelser					X							
Tertialrapport					X				X			
Årsmelding framlegges						X						
Brukerundersøkelser								X				
Kostraanalyse								X	X			
Økonomiplanarbeid				X	X	X	X	X	X	X		
Medarbeidersamtaler									X	X		
Budsjettarbeid administrativt				X	X	X	X	X	X	X		
Budsjettarbeid folkevalgte						X			X	X	X	X

GJENNOMFØRING AV BRUKER- OG MEDARBEIDERUNDERSØKELSER

MU = Medarbeiderundersøkelse

BU = Brukerundersøkelse

Tjenesteenhet	2022	2023	2024	2025
Kommunal innfordring		BU		MU
Mosjordet barnehage		BU		MU
Vidarheim barnehage		MU		BU
Aurvoll skole	MU			BU
Solvang skole	MU	BU		
Øyer ungdomsskole	BU			MU
Helse og familietjenesten		MU		BU
Øyer helsehus	BU			MU
Hjemmebaserte tjenester	MU		BU	
Bofellesskap og miljøtjenester	BU		MU	
Kultur og fellestjenester	BU		MU	
Eiendom og anlegg	MU			BU
Veg, vann og avløp	MU		BU	
Plan og utvikling	BU	MU		BU

RESSURSBRUK

PRIORITERING

Prioriteringsindikatorerne sier noe om hvor mye av egne penger kommunen har brukt på de enkelte tjenestene i kommunen. En tjeneste kan sies å ha høy prioritet når kommunen bruker en relativt stor del av sine ressurser på en bestemt tjeneste sett i forhold til demografi og til dels sammenlignet med andre kommuner. Følgende oversikt viser netto driftsutgifter per tjenesteområde i prosent av totale netto driftsutgifter.

Tjenesteområde	Øyer 2018	Øyer 2019	Øyer 2020	Innlandet 2020	Landet 2020
Administrasjon og styring	7,1	6,2	6,9	7,0	7,2
Barnehage	11,9	12,3	13,2	11,6	14,2
Grunnskole	20,6	20,4	21,7	21,3	23,0
Helse og omsorgstjenester	37,8	39,2	39,9	41,5	37,6
Sosialtjeneste	5,6	5,4	5,3	4,8	5,1
Barnevern	3,8	3,6	3,1	3,5	3,4
Vann, avløp og renovasjon	- 0,4	- 0,6	- 0,7	- 0,5	- 0,7
Fysisk planlegging, natur, nærmiljø	1,5	2,0	1,5	1,1	1,3
Kultur	2,6	2,6	2,6	3,8	4,0
Kirke	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2
Samferdsel	1,1	1,3	1,2	1,7	1,8
Næring	0,6	1,1	0,6	0,1	- 0,2
Brann- og ulykkesvern	1,1	1,1	1,2	1,4	1,4

Tabellen viser hvordan Øyer kommune prioriterer sine tjenester sammenlignet med gjennomsnittet i Innlandet og landet uten Oslo.

Netto driftsutgifter fordelt på brukere i målgruppa.

NDU = Netto driftsutgifter.

Målgruppe	Øyer 2018	Øyer 2019	Øyer 2020	Innlandet 2020	Landet 2020
NDU Adm. og styring per innbygger	4 968	4 715	5 147	4 639	4 541
NDU Barnehage per innbygger 1-5 år	162 893	175 397	183 198	169 712	168 389
NDU Skole per innbygger 6-15 år	137 034	148 188	148 813	127 582	117 307
NDU Helse og omsorg per innbygger	27 284	30 417	29 643	27 561	23 852
NDU Sosial tjenester per innbygger	3 921	4 069	3 930	3 178	3 214
NDU Barnevern per innbygger 0-22 år	10 544	11 187	9 180	9 370	7 045
NDU Vann, avløp og renovasjon per innbygger			258	- 342	- 442
NDU Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø	1 023	1 508	1 108	739	798
NDU Kultursektoren per innbygger	1 798	1 972	1 900	2 517	2 529
NDU Kirke per innbygger	657	673	725	733	729

DEKNINGSGRAD

En dekningsgrad måler delen av målgruppa som er mottaker av tjenesten. Forskjeller i dekningsgrad-er mellom kommuner kan skyldes at målgruppa er ulikt sammensatt, i tillegg til at kommunene har ulike inntekter og utgiftsbehov og gjør ulike prioriteringer.

Dekningsgrad	Øyer 2018	Øyer 2019	Øyer 2020	Innlandet 2020	Landet 2020
Andel barn 1-2 år med barnehageplass	78,6	79,8	84,3	85,3	85,5
Andel barn 3-5 år med barnehageplass	99,3	97,0	96,5	98,0	97,4
Andel elever med spesialundervisning	9,7	8,3	9,0	7,2	7,8
Andel elever 1.-4. trinn med spesialundervisning	1,5	2,1	4,5	5,0	5,1
Andel elever 5.-7. trinn med spesialundervisning	11,2	9,6	8,4	8,3	9,2
Andel elever 8.-10. trinn med spesialundervisning	18,7	14,1	9,3	13,9	9,7
Andel barn med barnevernstiltak 0-22 år	4,2	3,9	2,7	4,2	3,8
Andel innbyggere 80+ i institusjon	13,1	12,4	13,4	10,8	11,2
Mottakere av hjemmetjenester 0-66 år i %	32,9	35,4	30,8	45,8	48,4
Mottakere av hjemmetjenester 80+ i %	49,1	42,6	45,2	31,4	29,2

PRODUKTIVITET

Produktivitetsindikatoren sier noe om kostnaden med å produsere en enhet av denne tjenesten. Produktiviteten kan sies å være høy hvis ressursbruken er lav i forhold til produksjonen.

Når produksjonen blir målt ved tallet på mottakere blir det ikke tatt hensyn til variasjoner i brukernes behov og pleietyngde. Det blir heller ikke tatt hensyn til variasjoner i tallet på brukere i løpet av året. Det kan derfor være ulike tolkninger av hvorfor en kommune har høye utgifter per bruker:

- Produktiviteten er lav – en får lite velferd for pengebruken
- Kvaliteten er høy – brukerne tar imot relativt gode tjenester
- Enhetskostnadene er høye – det er relativt dyrt å produsere tjenester i kommunen. Grunnen til dette kan være smådriftsulemper, store reiseavstander eller høyt lønnsnivå på grunn av rekrutteringsproblemer.

Eksempelvis kan kostnadene per mottaker bli høye i kommuner som har brukere med relativt høyt hjelpebehov. I slike tilfeller kan høye kostnader per mottaker ikke tolkes som et uttrykk for lav produktivitet.

Tabellen viser *korrigerede brutto driftsutgifter* til ulike målgrupper.

Korrigerede brutto driftsutgifter	Øyer 2018	Øyer 2019	Øyer 2020	Innlandet 2020	Landet 2020
KBDU Per oppholdstime i kommunale barnehager	73	82	82	78	77
KBDU Per elev i grunnskolen	115 766	122 977	166 134	139 421	131 065
KBDU Elever med skoleskyss	9 258	8 981	7 417	8 408	9 537
KBDU Per plass i institusjon	935	1 058	1 016	1 245	1 303

ØKONOMISKE OVERSIKTER

§ 5-4 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT – ØKONOMIPLAN

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift
Økonomiplan

Tall i 1000 kroner	Opprinnelig					
	Regnskap 2020	budsjett 2021	Økonomi- plan 2022	Økonomi- plan 2023	Økonomi- plan 2024	Økonomi- plan 2025
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd	-163 796	-156 693	-166 874	-168 363	-167 774	-168 801
Inntekts- og formuesskatt	-154 086	-163 446	-174 014	-175 014	-175 514	-176 514
Eiendomsskatt	-37 131	-34 450	-35 950	-36 350	-36 750	-37 150
Andre generelle driftsinntekter	-12 718	-11 989	-9 816	-9 478	-8 878	-8 688
Sum generelle driftsinntekter	-367 731	-366 578	-386 654	-389 205	-388 916	-391 153
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto	335 052	333 391	356 326	350 949	346 224	345 024
Avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	335 052	333 391	356 326	350 949	346 224	345 024
Brutto driftsresultat	-32 678	-33 187	-30 328	-38 256	-42 692	-46 129
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-1 708	-784	-1 630	-2 570	-3 110	-3 250
Utbytter	-12 668	-10 527	-11 427	-11 527	-11 597	-11 627
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	12 128	9 845	11 930	15 140	16 580	17 081
Avdrag på lån	26 636	27 200	27 200	28 000	28 500	29 000
Netto finansutgifter	24 389	25 734	26 073	29 043	30 373	31 204
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-8 290	-7 453	-4 255	-9 213	-12 319	-14 925
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	1 000	2 000	3 000	3 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	5 740	-1 633	-4 458	-3 349	-1 791	-1 290
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	2 550	9 086	7 713	10 562	11 110	13 215
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	8 290	7 453	4 255	9 213	12 319	14 925
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	0	0	0	0

§ 5-4 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT TIL FORDELING – ØKONOMIPLAN

**§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift,
Økonomiplan til fordeling pr. enhet**

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Økonomi- plan 2022	Økonomi- plan 2023	Økonomi- plan 2024	Økonomi- plan 2025
Fra Bevilgningsoversikt:						
Til fordeling drift	335 052	333 391	356 326	350 949	346 224	345 024
Netto driftsutgifter pr. enhet						
Sentraladministrasjon	7 083	9 199	10 951	11 151	11 151	11 151
Folkevalgte	4 381	4 493	4 510	4 690	4 510	4 690
Fellesenh.skatt og innføring	0	0	0	0	0	0
Interkommunalt samarbeid	17 670	26 195	31 821	32 142	32 142	32 142
Fellesutgifter	7 145	14 032	12 559	9 224	11 350	11 350
Fellesutgifter grunnskole	3 159	3 654	3 657	3 657	3 657	3 657
Fellesutgifter barnehage	21 679	25 100	25 262	25 312	25 366	25 422
Mosjordet barnehage	7 636	6 508	6 616	6 616	6 616	6 616
Vidarheim Barnehage	15 610	13 494	13 732	13 732	13 732	13 732
Aurvoll skole	14 767	12 136	12 648	12 888	12 066	11 971
Solvang skole	24 251	22 935	24 725	25 773	24 782	25 118
Øyer ungdomsskole	20 452	19 935	20 194	19 078	18 336	18 023
Helse og familie	60 195	40 072	41 162	42 162	42 162	42 162
Øyer helsehus	50 896	41 344	46 835	46 835	46 835	46 835
Hjemmebaserte tjenester	24 127	28 090	29 627	29 627	29 627	29 627
Miljøtjenester og bofellesskap	34 789	32 712	34 747	34 747	34 747	34 747
Kultur og fellestjenester	16 309	16 070	16 579	16 609	16 579	16 609
Eiendom og anlegg	23 125	22 123	23 846	23 846	23 346	22 846
Vann og avløp	-8 742	-8 906	-11 753	-14 039	-15 320	-15 713
Bygg/areal/geomatikk	3 827	2 572	4 149	3 549	2 749	2 749
Skatt og finans	-7 246	0	0	0	0	0
Investeringer	-320	0	0	0	0	0
Netto for alle enheter inkl. fond	340 793	331 758	351 867	347 599	344 433	343 734
Sum Fond	5 740	-1 633	-4 458	-3 349	-1 791	-1 290
Netto for alle områder	335 052	333 391	356 326	350 949	346 224	345 024

§ 5-5 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING – ØKONOMIPLAN

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering						
Økonomiplan						
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Økonomi- plan 2022	Økonomi- plan 2023	Økonomi- plan 2024	Økonomi- plan 2025
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	37 197	29 060	80 220	61 150	34 740	27 885
Tilskudd til andres investeringer	1 215	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 818	1 200	950	950	950	950
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	46 231	30 260	81 170	62 100	35 690	28 835
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 687	-3 372	-4 590	-7 647	-4 489	-3 377
Tilskudd fra andre	-13 322	-850	-17 500	-3 000	0	0
Salg av varige driftsmidler	-97	-3 000	0	-5 000	-9 000	-10 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-35 318	-23 038	-58 080	-44 453	-19 201	-12 458
Sum investeringsinntekter	-51 423	-30 260	-80 170	-60 100	-32 690	-25 835
Videreutlån						
Videreutlån	5 403	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Bruk av lån til videreutlån	-5 403	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 585	4 000	4 167	4 500	4 833	5 167
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 176	-4 000	-4 167	-4 500	-4 833	-5 167
Netto utgifter videreutlån	1 410	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	0	0	-1 000	-2 000	-3 000	-3 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne	-460	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet	26	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	4 217	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	3 783	0	-1 000	-2 000	-3 000	-3 000
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0	0	0

§ 5-5 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING TIL FORDELING – ØKONOMIPLAN

**§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering
Økonomiplan til fordeling**

Tall i 1000 kroner	Opprinnelig					
	Regnskap 2020	budsjett 2021	Økonomi- plan 2022	Økonomi- plan 2023	Økonomi- plan 2024	Økonomi- plan 2025
Fra Bevilgningsoversikt:						
Til fordeling investering	46 231	30 260	81 170	62 100	35 690	28 835
Fordeling på prosjekt						
Felles: 3-1 IKT- Prosjekter			870	1 000	1 000	1 000
Felles: Kjøp av PC'er			500	500	500	500
Skole felles: Kjøp av iPader i skole			1 520	900	900	1 200
Interkommunalt samarbeid: Andel ny tankbil			650			
Interkommunalt samarbeid: Barnevern - Bil og IKT-prosjekt			400			
Felles: Ladepunkt for el-tjenestebiler			300			
Bakketun: Nytt ventilasjonsanlegg					900	900
Bakketun: Tilrettelegging av uteområder					200	
Bakketun: WIFI-løsning og fiber			100			
Bakketun: Ny adgangskontroll					600	
Barnehage: Oppgradering adkomst og uteområder			100	250		
Enøktiltak for bygningsmassen i Øyer kommune			2 300			
Kommunale boliger: 4 boliger for storfamilier			6 000	8 000		
Kommunale boliger: Utredning og bygging av tre- og fireroms leiligheter			100	1 500	1 500	1 500
Badeplass - forprosjekt			100			
Solvang: Nytt gjerde mot Aronsveen					120	
Tingberg boligfelt: Ferdigstilling av lekeplass			200			
Gang- og sykkelveg Sør-Trettenvegen				13 200		
Tretten kirke: Vanntåkeanlegg					1 950	
Tretten kirke: Oppgradering av trapper og inngangsramper					350	
Tretten kontorbygg: Nytt ventilasjonsanlegg			1 000			
Tretten kontorbygg: Oppgradering av infrastruktur for vannforskyning					500	
Tretten kontorbygg: Oppgradering alternativ energibærer					700	
Tretten kontorbygg: Ny heis					1 000	
Tretten samfunnshus: Nytt ventilasjonsanlegg					1 500	
Tretten samfunnshus: Universell utforming av adkomst og dørmiljøer					200	4 200
Tretten samfunnshus: Oppgraderinger av skadet himlinger			200			
Stavsjordet: Tilrettelegging for nye tomter - forprosjekt					200	
Trettenhallen: Nytt yttertak						1 800
Trettenhallen: Forprosjekt utvidelse av hallen og gulv kvalitet						150
Trettenhallen: Oppgradering fellesarealer og garderober						400

Øyer folkebibliotek: "Meråpent»						300
Øyer helsehus: Velferdsteknologi			500	500	500	500
Øyer helsehus: HMS-tiltak vestre hovedinngang						750
Øyer helsehus: Sprinkling av resterende bygningsmasse					1 500	
Øyer helsehus: Etablere avskjermet rom			280			
Øyer kirke: Ny gressklipper					150	
Øyer kirke: Oppgradering fasade					950	
Øyer rådhus: Alternativ energibærer					600	
Øyer rådhus: Oppgradering av golv i lagerhall			200			
Øyer samfunnshus: Nytt ventilasjonsanlegg						1 500
Øyer samfunnshus: Oppgradering alternativ energibærer						700
Øyer samfunnshus: Oppgraderinger av salen						300
Øyer tannklinikk: Nye vinduer og ytterdører						450
Øyer ungdomsskole: Oppgradering av svømme-hall - forprosjekt			200			
Øyer ungdomsskole: Utvendig oppgradering av fasader					700	
Øyer ungdomsskole: Oppgradering yttertak					600	
Øyerhallen: Nye porter til lagerrom idrettshallen					120	
Øyerhallen: Enøktiltak ny led belysning						335
Bådstølykja: Asfaltering						400
Trodal boligfelt: Trinn 2 og trinn 3			15 000	25 000	10 500	
VA: Høydebasseng Øyer/Hafjell inkl. ledningsnett			9 000			
VA: Øvre trykksone Tingberg Ledningsanlegg Haug-Øyer kirke					4 000	
VA: Høydebasseng Hunder (Sørbygdsstrengen)						8 000
VA: Avløpstiltak mot Lillehammer			4 000	3 000	3 000	3 000
VA: Tilknytning randsone Flatstulen			1 700			
VA: Avløppumpestasjon Granrudmoen			8 500			
VA: Heve gulv Langvik pumpeasjon			600			
VA: PLS – Pellestova pumpeasjon			300			
VA: Nedstigning/overbygg Pellestova høydebasseng				800		
VA: Rehab VA-nett Klokkerstien			4 800			
VA: Overføringsledning avløp G/S-veg Mosåa PS – Hunder			20 000			
VA: Rehab VA Hafjell hotell- Solvang				2 000		
VA: Rehab SP/OV Kneika-Ruglykkja				2 000		
VA: Vannpumper Jaer og Svegården HB			500			
VA: Ny pH justering Tretten vannverk			200	2 000		
VA: Nytt Tretten RA/overføring til Lillehammer RA						
Skanning byggesaksarkiv			100	500		
Investeringer						
Sum fordelt	46 231	30 260	80 220	61 150	34 740	27 885

§ 5-6 ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT ETTER ART – ØKONOMIPLAN

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift						
Økonomiplan						
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Økonomi- plan 2022	Økonomi- plan 2023	Økonomi- plan 2024	Økonomi- plan 2025
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	-163 796	-156 693	-166 874	-168 363	-167 774	-168 801
Inntekts- og formuesskatt	-154 086	-163 446	-174 014	-175 014	-175 514	-176 514
Eiendomsskatt	-37 131	-34 450	-35 950	-36 350	-36 750	-37 150
Andre skatteinntekter	-153	-150	-150	-150	-150	-150
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-29 727	-11 989	-9 816	-9 478	-8 878	-8 688
Overføringer og tilskudd fra andre	-69 011	-37 685	-37 685	-37 684	-37 684	-37 685
Brukerbetalinger	-14 222	-15 433	-15 233	-15 233	-15 233	-15 233
Salgs- og leieinntekter	-79 089	-86 017	-87 017	-86 467	-86 467	-86 467
Sum driftsinntekter	-547 214	-505 863	-526 739	-528 739	-528 450	-530 688
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	262 251	231 764	251 665	249 192	247 962	247 890
Sosiale utgifter	63 372	69 381	69 381	69 381	69 381	69 381
Kjøp av varer og tjenester	150 249	144 616	149 606	145 151	141 656	140 528
Overføringer og tilskudd til andre	40 301	26 854	26 109	27 109	27 109	27 110
Avskrivninger	41 665	42 410	42 000	42 000	42 000	42 000
Sum driftsutgifter	557 838	515 026	538 761	532 833	528 108	526 909
Brutto driftsresultat	10 624	9 163	12 022	4 094	-342	-3 779
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-3 376	-1 134	-1 980	-2 920	-3 460	-3 600
Utbytter	-12 668	-10 527	-11 427	-11 527	-11 597	-11 627
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	12 160	9 845	11 930	15 140	16 580	17 081
Avdrag på lån	26 636	27 200	27 200	28 000	28 500	29 000
Netto finansutgifter	22 752	25 384	25 723	28 693	30 023	30 854
Motpost avskrivninger	-41 665	-42 000	-42 000	-42 000	-42 000	-42 000
Netto driftsresultat	-8 290	-7 453	-4 255	-9 213	-12 319	-14 925
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	0	0	1 000	2 000	3 000	3 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	5 740	-1 633	-4 458	-3 349	-1 791	-1 290
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	2 550	9 086	7 713	10 562	11 110	13 215
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	8 290	7 453	4 255	9 213	12 319	14 925
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

SENTRALADMINISTRASJON

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
100 - Sentraladministrasjon	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	7 083	9 199	9 199	9 199	9 199	9 199
Budsjett tekniske justeringer						
Flytting: Rådgiverstilling tidlig innsats			720	720	720	720
Prisvekst 2021 - 2,8 %			40	40	40	40
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			232	232	232	232
Kommunedirektørens forslag						
Tildelingskontor: 1,2 årsverk	KS-sak 96/21		960	960	960	960
Vakant stilling			-200	0	0	0
Sum endringer			1 752	1 952	1 952	1 952
Nettoramme			10 951	11 151	11 151	11 151

FOLKEVALGTE

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
120 - Folkevalgte	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	4 381	4 493	4 493	4 493	4 493	4 493
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			46	46	46	46
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			76	76	76	76
Endring fra tidligere års tiltak						
Valg			-180	0	-180	0
IKT-løsninger folkevalgte	KS-sak 46/21		10	10	10	10
Kontrollutvalgets budsjettinnstilling	KU-sak 35/21		65	65	65	65
Sum endringer			17	197	17	197
Nettoramme			4 510	4 690	4 510	4 690

INTERKOMMUNALE TJENESTER

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
150 - Interkommunalt samarbeid	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	17 670	26 195	26 195	26 195	26 195	26 195
Endring fra tidligere års tiltak						
Samla endring fra 2021 - Barnevern			4 855	5 176	5 176	5 176
Kvalitetskoordinator - avtale sagt opp			-66	-66	-66	-66
Samla budsjettendring fra 2021 - Økonomi, landbruk, brann, LRV			725	725	725	725
Samla budsjettendring fra 2021 - Helseregionen			112	112	112	112
Sum endringer			5 626	5 947	5 947	5 947
Nettoramme			31 821	32 142	32 142	32 142

FELLESUTGIFTER

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
200 - Fellesutgifter	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	7 145	14 031	14 031	14 031	14 031	14 031
Budsjett tekniske justeringer						
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-5	-5	-5	-5
Prisvekst 2021 - 2,8 %			172	172	172	172
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			25	25	25	25
Fordeling av prisvekst 2021 - til tjenesteenheter			-2 044	-2 044	-2 044	-2 044
Fordeling av lønnsvekst 2021 - til tjenesteenheter			-4 456	-4 456	-4 456	-4 456
Prisvekst 2022 - 1,6 % - fordeles tjenesteenheter			1 200	1 200	1 200	1 200
Lønnsvekst 2022 - 3,2 % - fordeles tjenesteenheter			3 629	3 629	3 629	3 629
Endring fra tidligere års tiltak						
Interntransport Hafjell - prosjekt avsluttet			-20	-20	-20	-20
Bredbåndsmidler avsatt i 2021			-760	-760	-760	-760
Tilskudd World cup Kvitfjell 2021			-250	-250	-250	-250
Deltakelse i Mjøsbyen	KS-sak 81/21		60	60	60	60
Kommunedirektørens forslag						
Konsesjonskraft - økt anslag			-1 000	-450	-450	-450
Prosjekt fornying og omstilling 2021			1 000	0	0	0
Økt årlig bidrag Hafjell Nasjonalanlegg 2022-2027			217	217	217	217
Kommunestyrets vedtak						
Årlig bevilgning bredbåndsmidler			760	760	760	760
Effektivisering som følge av omstillingsprosjekt			0	-2 885	-760	-760
Sum endringer			-1 472	-4 807	-2 682	-2 682
Nettoramme			12 559	9 224	11 350	11 350

FELLESUTGIFTER GRUNNSKOLE

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
220 - Fellesutgifter grunnskole	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	3 159	3 654	3 654	3 654	3 654	3 654
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			103	103	103	103
Endring fra tidligere års tiltak						
Inntektsgradert foreldrebetaling SFO			200	200	200	200
Kommunedirektørens forslag						
Skoleskyss - reduserte utgifter			-300	-300	-300	-300
Sum endringer			3	3	3	3
Nettoramme			3 657	3 657	3 657	3 657

FELLESUTGIFTER BARNEHAGE

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
230 - Fellesutgifter barnehage	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	21 679	25 100	25 100	25 100	25 100	25 100
Budsjett tekniske justeringer						
Flytting: Rådgiverstilling tidlig innsats			-720	-720	-720	-720
Prisvekst 2021 - 2,8 %			146	146	146	146
Endring fra tidligere års tiltak						
Tilskudd til private barnehager - økt nivå 2022			1 500	1 550	1 604	1 660
Kommunedirektørens forslag						
Spesialpedagogisk hjelp - redusert nivå ut fra kjent behov			-764	-764	-764	-764
Sum endringer			162	212	266	322
Nettoramme			25 262	25 312	25 366	25 422

MOSJORDET BARNEHAGE

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
300 - Mosjordet barnehage	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	7 636	6 508	6 508	6 508	6 508	6 508
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			13	13	13	13
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-35	-35	-35	-35
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			197	197	197	197
Endring fra tidligere års tiltak						
Reduksjon i ramme - 1 %			-67	-67	-67	-67
Sum endringer			108	108	108	108
Nettoramme			6 616	6 616	6 616	6 616

VIDARHEIM BARNEHAGE

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
320 - Vidarheim Barnehage	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	15 610	13 494	13 494	13 494	13 494	13 494
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			31	31	31	31
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-76	-76	-76	-76
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			422	422	422	422
Kommunedirektørens forslag						
Reduksjon i ramme - 1 %			-139	-139	-139	-139
Sum endringer			238	238	238	238
Nettoramme			13 732	13 732	13 732	13 732

AURVOLL SKOLE

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
340 - Aurvoll skole	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	14 767	12 136	12 136	12 136	12 136	12 136
Budsjett tekniske justeringer						
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-51	-51	-51	-51
Prisvekst 2021 - 2,8 %			28	28	28	28
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			336	336	336	336
Endring fra tidligere års tiltak						
Omstillingsmidler i påvente av ressursmodell utgår			-495	-495	-495	-495
Kommunedirektørens forslag						
Omfordeling i henhold til fremskrevet budsjettmodell			794	1 054	1 232	1 387
Utfasing iPad 1.-3. trinn (besparelse)			-20	-40	-40	-40
Utfasing engasjement			0	0	-250	-500
Reduksjon pedagogstilling fra 1.8.2022			-375	-750	-750	-750
Svømmeundervisning gjennomføres på Øyer ungdomsskole (besparelse)			-80	-80	-80	-80
Kommunestyrets vedtak						
Pedagogstilling opprettholdes 2022-23			375	750	0	0
Sum endringer			512	752	-70	-165
Nettoramme			12 648	12 888	12 066	11 971

SOLVANG SKOLE

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
350 - Solvang skole	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	24 251	22 935	22 935	22 935	22 935	22 935
Budsjett tekniske justeringer						
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-76	-76	-76	-76
Prisvekst 2021 - 2,8 %			64	64	64	64
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			662	662	662	662
Endring fra tidligere års tiltak						
Omstillingsmidler i påvente av ressursmodell utgår			-1 095	-1 095	-1 095	-1 095
Kommunedirektørens forslag						
Omfordeling i henhold til fremskrevet budsjettmodell			2 297	3 396	3 780	4 116
Utfasing iPad 1.-3. trinn			-40	-60	-60	-60
Reduksjon 2 pedagogstillinger fra 1.8.2022			-574	-1 375	-1 375	-1 375
Reduksjon morsmålslærerstilling fra 1.8.2022			-22	-53	-53	-53
Kommunestyrets vedtak						
Pedagogstillinger opprettholdes 2022-23			574	1 375	0	0
Sum endringer			1 790	2 838	1 847	2 183
Nettoramme			24 725	25 773	24 782	25 118

ØYER UNGDOMSSKOLE

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
370 - Øyer ungdomsskole	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	20 452	19 935	19 935	19 935	19 935	19 935
Budsjett tekniske justeringer						
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-116	-116	-116	-116
Prisvekst 2021 - 2,8 %			65	65	65	65
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			539	539	539	539
Kommunedirektørens forslag						
Omfordeling i henhold til fremskrevet budsjettmodell			-99	-1 025	-1 767	-2 080
Stillingsreduksjon pedagog - fra 3 til 2 klasser på trinn			-130	-320	-320	-320
Sum endringer			259	-857	-1 599	-1 912
Nettoramme			20 194	19 078	18 336	18 023

HELSE OG FAMILIE

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
420 - Helse og familie	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	60 195	40 072	40 072	40 072	40 072	40 072
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			160	160	160	160
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			949	949	949	949
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-19	-19	-19	-19
Kommunedirektørens forslag						
Kommunalt boligtilskudd (tidligere øremerka midler)			0	1 000	1 000	1 000
Sum endringer			1 090	2 090	2 090	2 090
Nettoramme			41 162	42 162	42 162	42 162

ØYER HELSEHUS

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
441 - Øyer helsehus	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	50 896	41 344	41 344	41 344	41 344	41 344
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			184	184	184	184
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			1 254	1 254	1 254	1 254
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-282	-282	-282	-282
Endring fra tidligere års tiltak						
Avdelingsleder 3	KS-sak 96/21		850	850	850	850
IKT-utgifter som følge av telefon-pasientvarsligssy	KS-sak 85/21		85	85	85	85
Kommunedirektørens forslag						
For høy inngangsfart 2022			3 400	3 400	3 400	3 400
Sum endringer			5 491	5 491	5 491	5 491
Nettoramme			46 835	46 835	46 835	46 835

HJEMMEBASERTE TJENESTER

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
443 - Hjemmebaserte tjenester	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	24 127	28 090	28 090	28 090	28 090	28 090
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			103	103	103	103
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			684	684	684	684
Kommunedirektørens forslag						
For høy inngangsfart 2022			750	750	750	750
Sum endringer			1 537	1 537	1 537	1 537
Nettoramme			29 627	29 627	29 627	29 627

MILJØTJENESTER OG BOFELLESSKAP

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
444 - Miljøtjenester og bofellesskap	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	34 789	32 712	32 712	32 712	32 712	32 712
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			48	48	48	48
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			1 023	1 023	1 023	1 023
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-36	-36	-36	-36
Kommunedirektørens forslag						
For høy inngangsfart 2022			1 000	1 000	1 000	1 000
Sum endringer			2 035	2 035	2 035	2 035
Nettoramme			34 747	34 747	34 747	34 747

KULTUR OG FELLESTJENESTER

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
500 - Kultur og fellestjenester	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	16 309	16 070	16 070	16 070	16 070	16 070
Budsjett tekniske justeringer						
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			-15	-15	-15	-15
Prisvekst 2021 - 2,8 %			178	178	178	178
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			324	324	324	324
Endring fra tidligere års tiltak						
Kulturpris - deles ut annethvert år			-30	0	-30	0
Kommunestyrets vedtak						
Økt tilskudd ØTKR - renter og avdrag orgellån			52	52	52	52
Sum endringer			509	539	509	539
Nettoramme			16 579	16 609	16 579	16 609

BOLIG OG EIENDOM

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
550 - Bolig og eiendom	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	23 125	22 123	22 123	22 123	22 123	22 123
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			567	567	567	567
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			442	442	442	442
Flytting: Eiendomsrelaterte utgifter			711	711	711	711
Endring fra tidligere års tiltak						
Indirekte utgifter sjølkost - renovasjon og feiing			3	3	3	3
Kommunedirektørens forslag						
For høy inngangsfart 2022 - energi			1 000	1 000	500	0
Reduksjon i ramme			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum endringer			1 723	1 723	1 223	723
Nettoramme			23 846	23 846	23 346	22 846

VEG, VANN OG AVLØP

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
560 - Veg, vann og avløp	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	- 8 742	- 8 906	- 8 906	- 8 906	- 8 906	- 8 906
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			70	70	70	70
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			11	11	11	11
Endring fra tidligere års tiltak						
Indirekte utgifter - sjølkost			-163	-163	-163	-163
Kalkulatoriske renter - sjølkostinvesteringer i hht. investeringsplan			-1 933	-2 115	-2 590	-2 487
Kalkulatoriske avdrag - sjølkostinvesteringer i hht. investeringsplan			-832	-2 936	-3 742	-4 238
Sum endringer			-2 847	-5 133	-6 414	-6 807
Nettoramme			-11 753	-14 039	-15 320	-15 713

PLAN OG UTVIKLING

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
570 - Plan og utvikling	Regnskap	Budsjett	Økoomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	3 827	2 572	2 572	2 572	2 572	2 572
Budsjett tekniske justeringer						
Prisvekst 2021 - 2,8 %			24	24	24	24
Lønnsvekst 2021 - 2,8 % - helårseffekt			127	127	127	127
Endring fra tidligere års tiltak						
Indirekte utgifter sjølkost			-291	-291	-291	-291
Kalkulatoriske renter og avdrag - investeringer byggesak			17	17	17	17
Kommunedelplan Øyer sør - konsulentutgifter	KS-sak 95/21		600	0	0	0
Styrket planavdeling - KDP Øyer sør og kommunal	KS-sak 69/21		800	800	0	0
Planressurser E6	KS-sak 28/21		400	800	800	0
Kommunedirektørens forslag						
For høy inngangsfart 2022			300	300	300	300
Planressurser E6 utgår			-400	-800	-800	0
Sum endringer			1 577	977	177	177
Nettoramme			4 149	3 549	2 749	2 749

FRIE INNTEKTER

TJENESTEENHET	2020	2021	2022	2023	2024	2025
900 - Skatt og finans	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2022-2025			
Fremskrevet budsjett						
22/basis	- 340 793	- 331 758	-331 758	-331 758	-331 758	-331 758
Endring fra tidligere års tiltak						
Skatt på inntekt og formue	<i>KS prognosemodell 15.10.21</i>		-7 568	-7 568	-7 568	-7 568
Rammetilskudd inkl. skjønn og inntektsutjevning	<i>KS prognosemodell 15.10.21</i>		-6 181	-6 670	-6 581	-6 608
Økt innbyggertall - skatt og rammetilskudd			0	-2 000	-3 000	-5 000
Integreringstilskudd - redusert nivå - 10 bosatte årlig			2 163	2 581	3 191	3 351
Eiendomsskatt: nye objekter - årlig økning			-400	-800	-1 200	-1 600
Renteinntekter - økt anslag ut fra rentenivå			-521	-951	-1 151	-1 191
Renteutgifter - flytende rente 1,81 % - 2,65 %			2 285	5 495	6 935	7 436
Minimumsavdrag - beregnet nivå ut fra investeringsplan			0	800	1 300	1 800
Mottatte renter startlån			-325	-835	-1 175	-1 275
Rentekompensasjon fra Husbanken			10	-70	-80	-50
Utbytte: Økt utbytte fra Innlandet Energi Holding	<i>jf. Utbytteplan</i>		-650	-750	-820	-850
Netto driftsresultat - 1,75 %			355	1 495	2 043	4 148
Bruk disposisjonsfond Idrettsarrangement 2021			250	250	250	250
Kommunedirektørens forslag						
Økt anslag skatt og rammetilskudd			-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Skjønnsmidler Statsforvalteren - barnevern			-1 000	-1 000	0	0
Eiendomsskatt - oppjustering til 2021-nivå			-700	-700	-700	-700
Eiendomsskatt: ytterligere økning - nye objekter			-400	-400	-400	-400
Utbytte - lkomm			-250	-250	-250	-250
Reduksjon rentebudsjett			-200	-200	-200	-200
Fra disposisjonsfond: Økt bidrag Hafjell Nasjonalanlegg			-217	-217	-217	-217
Overføring fra drift til investering			1 000	2 000	3 000	3 000
Kommunestyrets vedtak						
Redusert avsetning til disposisjonsfond 2023			-1 709	0	0	0
Redusert avsetning til disposisjonsfond 2022-25			-52	-52	-52	-52
Sum endringer			-20 110	-15 842	-12 675	-11 976
Nettoramme			-351 868	-347 600	-344 433	-343 734

FINANS

Renteutgifter

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2022-2025			
Renter på lån for videreutlån (startlån)	880	510	830	1 340	1 680	1 780
Renter investeringslån (inkl. sjølkost)	11 007	9 335	11 100	13 800	14 900	15 300
Sum rentekostnader inkludert sjølkost	11 887	9 845	11 930	15 140	16 580	17 080
Renter på lån sjølkost (kalkulatoriske renter)	2 734	2 942	4 862	5 044	5 519	5 416
Andel av rentekostnader som gjelder sjølkost	2 734	2 942	4 862	5 044	5 519	5 416

Renteinntekter og utbytte

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2022-2025			
Renter av bankinnskudd	654	329	850	1 280	1 480	1 520
Renter av videreutlån (startlån)	842	455	780	1 290	1 630	1 730
Utbytte GE, Eidsiva og Ikomm	12 662	10 527	11 427	11 527	11 597	11 627
Sum renter og utbytte	14 158	11 311	13 057	14 097	14 707	14 877

Avdrag

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2022-2025			
Avdrag investeringslån	26 636	27 200	27 200	28 000	28 500	29 000
Avdrag investeringslån	26 636	27 200	27 200	28 000	28 500	29 000
Avdrag på lån for videreutlån (startlån)	4 585	4 000	4 167	4 500	4 833	5 167
Kalkulatoriske avskrivninger sjølkost	8 163	8 058	8 740	10 844	11 650	12 146

